

V Bruseli 10. septembra 2026
(OR. en)

12840/26

**Medziinštitucionálny spis:
2026/0259 (COD)**

CULT 108
JEUN 207
TOUR 29
CULT HERIT 23
CDR 203
CES 14
EEE 15
AELE 70
SOC 589
ECOFIN 1164
COMPET 1050
ENV 1054
EDUC 365
SUSTDEV 69
CODEC 1640

NÁVRH

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	10. septembra 2026
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2026) 455 final
Predmet:	Návrh ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa obnovuje akcia Únie s názvom Európske hlavné mestá kultúry na roky 2034 až 2047 a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 445/2014/EÚ

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2026) 455 final.

Príloha: COM(2026) 455 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 10. 9. 2026
COM(2026) 455 final

2026/0259 (COD)

Návrh

ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

**ktorým sa obnovuje akcia Únie s názvom Európske hlavné mestá kultúry na roky 2034
až 2047 a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 445/2014/EÚ**

(Text s významom pre EHP)

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Akcia Európske hlavné mestá kultúry vznikla v roku 1985 ako medzivládna iniciatíva. V roku 1999 sa oficiálne zmenila na akciu Európskej únie s cieľom zvýšiť účinnosť tejto iniciatívy. Boli stanovené nové kritériá a postupy výberu, bol vypracovaný chronologický zoznam členských štátov s poradím, v akom mali právo hostiť „titul“, a bola zriadená európska skupina nezávislých odborníkov na posudzovanie žiadostí (rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1419/1999/ES z 25. mája 1999 o akcii Spoločenstva na podporu podujatia Európske hlavné mesto kultúry pre roky 2005 až 2019¹).

Pravidlá boli po prvýkrát aktualizované v roku 2006 s cieľom ďalej zvyšovať účinnosť iniciatívy stimulovaním konkurencie medzi mestami a zvyšovaním kvality predložených ponúk. Týmto novými pravidlami sa zároveň zaviedli rôzne opatrenia na podporu miest pri ich príprave vrátane procesu monitorovania (rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1622/2006/ES z 24. októbra 2006 o činnosti Spoločenstva na podporu projektu Európske hlavné mesto kultúry na roky 2007 až 2019²). Súčasný právny základ (rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 445/2014/EÚ³) bol prijatý v roku 2014.

Platnosť rozhodnutia č. 445/2014/EÚ sa skončí v roku 2033. Súťaž o titul sa v súčasnosti vyhlasuje so šesťročným predstihom, aby mali mestá dostatok času na prípravu ešte pred začiatkom roka titulu. Preto by sa mal v roku 2027 prijať nový právny základ pre pokračovanie akcie Európske hlavné mestá kultúry, aby sa zabezpečil plynulý prechod v roku 2034. Cieľom tohto nového právneho rámca je zabezpečiť, aby iniciatíva aj naďalej plnila svoj účel, a zároveň zohľadniť potrebu opatrení na zjednodušenie.

• Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky

Iniciatíva je v súlade so spoločným politickým záväzkom chrániť, propagovať a podporovať kultúru v Európe, ktorý je stanovený v spoločnom vyhlásení Európskeho parlamentu, Rady a Komisie „Európa pre kultúru – kultúra pre Európu“, ako aj s **kultúrnym kompasom pre Európu**⁴.

Je v súlade s európskymi iniciatívami, ako je **Nový európsky Bauhaus**⁵, a zodpovedá Dohovoru UNESCO z roku 2005 o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov, ktorého zmluvnými stranami sú Únia a jej členské štáty, ako aj Rímskej deklarácii z marca 2017, v ktorej členské štáty a inštitúcie EÚ predstavili víziu Únie, „v ktorej majú občania nové príležitosti na kultúrny, sociálny a hospodársky rast [...]“; Úniu, „ktorá chráni naše kultúrne dedičstvo a podporuje kultúrnu rôznorodosť“. Je to v súlade so strategickým programom Rady na roky 2024 – 2029, v ktorom sa Rada zaviazala podporovať kultúrnu rozmanitosť a kultúrne dedičstvo EÚ⁶.

• Súlad s ostatnými politikami Únie

Iniciatíva je v súlade so všeobecnými politickými prioritami Európskej komisie na roky 2024 – 2029, a to 1. podpora ľudí, posilňovanie našich spoločností a nášho sociálneho modelu; 2. ochrana našej demokracie, presadzovanie našich hodnôt; 3. udržateľná prosperita a konkurencieschopnosť Európy a 4. globálna Európa.

¹ Ú. v. ES L 166, 1.7.1999, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/1419/oj>.

² Ú. v. EÚ L 304, 3.11.2006, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2006/1622/oj>.

³ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 445/2014/EÚ zo 16. apríla 2014, ktorým sa ustanovuje akcia Únie s názvom Európske hlavné mestá kultúry na roky 2020 až 2033 a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1622/2006/ES (Ú. v. EÚ L 132, 3.5.2014, s. 1, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2014/445\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2014/445(1)/oj)).

⁴ [Kultúrny kompas pre Európu – COM\(2025\) 785](#).

⁵ [Nový európsky Bauhaus – od vízie k realizácii – COM\(2025\) 1026](#).

⁶ [Strategický program Rady na roky 2024 – 2029](#).

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Akcia Európske hlavné mestá kultúry je založená na článku 167 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ). V článku 167 ods. 1 sa EÚ udeľuje mandát „prispieva[t'] k rozkvetu kultúr členských štátov, pričom rešpektuje ich národnú a regionálnu rozmanitosť a zároveň zdôrazňuje spoločné kultúrne dedičstvo“. Činnosť Únie sa takisto zameriava na podporu „spolupráce medzi členskými štátmi“ v oblasti kultúry a „v prípade potreby na podporu a dopĺňovanie ich činnosti“ v súlade s článkom 167 ods. 2.

• Subsidiarita/Proporcionalita

Návrh je v súlade so zásadami subsidiarity a proporcionality. Hlavnou rovinou činnosti pri vykonávaní akcie Európske hlavné mestá kultúry zostáva miestna a celoštátna úroveň. Z hodnotenia a verejnej konzultácie však vyplynulo, že Únia zohráva kľúčovú úlohu pri koordinácii medzi členskými štátmi s cieľom zabezpečiť uplatňovanie spoločných, jasných a transparentných kritérií, najmä pokiaľ ide o postupy výberu a monitorovania Európskych hlavných miest kultúry. Únia takisto podporuje prípravu vybraných miest prostredníctvom odporúčaní európskej skupiny odborníkov, výmeny najlepších postupov medzi mestami a finančného príspevku vo forme ceny Meliny Mercouriovej.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

• Priebežné hodnotenie existujúcich právnych predpisov

Práca Komisie na návrhu týkajúcom sa akcie Európske hlavné mestá kultúry po roku 2033 vychádzala z širokého spektra podnetov.

V rokoch 2024 až 2025 sa uskutočnilo prvé priebežné hodnotenie akcie Európske hlavné mestá kultúry na roky 2020 – 2033⁷. V hodnotení zameranom na mestá, ktoré boli v rokoch 2013 až 2023 držiteľmi titulu Európske hlavné mesto kultúry, ako aj na mestá uchádzajúce sa o tento titul na roky 2020 – 2028, sa identifikovali dosiahnuté úspechy a skúsenosti získané počas realizácie tejto iniciatívy.

Je dôležité poznamenať, že vo všetkých kľúčových otázkach sa dôkazy a údaje získané prostredníctvom hodnotení do veľkej miery zhodovali s názormi vyjadrenými počas procesu konzultácií. Vďaka tomu mohla Komisia vyvodiť niekoľko dôležitých záverov pre budúcnosť akcie Európske hlavné mestá kultúry.

Panuje zhoda v tom, že akcia Európske hlavné mestá kultúry je mimoriadne úspešná, a jej pokračovanie aj po roku 2033 má veľmi silnú podporu. Je zrejmé, že sa stala jednou z najambicióznejších kultúrnych iniciatív v Európe, a to tak z hľadiska obsahu a rozsahu. Stala sa takisto jednou z najviditeľnejších a najprestížnejších iniciatív Únie a pravdepodobne aj jednou z tých, ktoré európski občania oceňujú najviac.

Akcia Európske hlavné mestá kultúry môže mestám priniesť mnoho výhod, ak sa jej realizácia starostlivo naplánuje. Je predovšetkým kultúrnou udalosťou, môže však mať aj významné sociálne a ekonomické prínosy. To platí najmä vtedy, keď je podujatie súčasťou dlhodobej stratégie rozvoja mesta a jeho okolia, ktorá vychádza z kultúry. Treba tiež poznamenať, že hoci v danom roku môže podujatie usporiadať len jedno mesto v každom členskom štáte, táto súťaž má významný pákový efekt na vývoj nových alebo účinnejších politík a stratégií aj v mestách, ktoré tento titul nezískajú.

⁷ [SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNŮ o prvom priebežnom hodnotení akcie Európske hlavné mestá kultúry na roky 2020 až 2033 \[COM\(2025\) 587\]](#).

Akcia Európske hlavné mestá kultúry však predstavuje aj výzvu. Usporiadať celoročný program kultúrnych aktivít je náročné a niektorým európskym hlavným mestám kultúry sa podarilo využiť potenciál titulu viac ako iným. Hlavnou výzvou do budúcnosti bude preto nadviazať na silné stránky súčasného systému a zároveň pomôcť každému hlavnému mestu plne využiť potenciál tohto titulu a optimalizovať kultúrne, ekonomické a sociálne prínosy.

Na základe výsledkov hodnotenia a konzultácií Komisia identifikovala hlavné problémy, ktoré si vyžadujú prispôsobenie a modernizáciu tejto iniciatívy, pričom zohľadnila potrebu opatrení na zjednodušenie.

Po prvé je európsky rozmer často nesprávne chápaný, a preto ho uchádzajúce sa mestá prehliadajú, a to aj napriek tomu, že je jednou z kľúčových zložiek tejto iniciatívy a súčasným kritériom výberu.

Po druhé, hoci sa pri posudzovaní žiadostí miest zohľadňuje kritérium „príspevok k dlhodobej stratégii“, niektoré mestá nepociťovali dlhodobý vplyv v takej miere, ako sa očakávalo. Väčší dôraz na takéto kritérium by mohol byť prínosom tak pre mestá, ako aj pre relevantnosť akcie.

Po tretie, keďže v súčasnosti neexistuje žiadna inštitucionálna sieť súvisiaca s akciou Európske hlavné mestá kultúry, hrozí strata poznatkov medzi mestami, ktoré sa o tento titul uchádzali v minulosti, mestami, ktoré ho majú v súčasnosti, a mestami, ktoré ho budú mať v budúcnosti.

Po štvrté, Európska komisia v súčasnosti informuje o oficiálnom vymenovaní Európskeho hlavného mesta kultúry prostredníctvom svojich bežných kanálov, medzi ktoré patria tlačové správy, príspevky na webovom sídle a príspevky na sociálnych médiách. V súčasnosti však neexistujú žiadne spoločné komunikačné kampane na úrovni EÚ zamerané na propagáciu miest, ktoré sú držiteľmi tohto titulu. Koordinované úsilie inštitúcií EÚ, členských štátov a miest, ktoré sú držiteľmi titulu, by prispelo k viditeľnosti a vplyvu tejto akcie, ako aj k informovanosti verejnosti o nej.

Po piate, samotné mestá zatiaľ nezavedli mechanizmy na meranie, a preto neexistujú žiadne primárne údaje o vplyve tohto titulu. Preto je porovnávanie medzi jednotlivými Európskymi hlavnými mestami kultúry ťažké a prenos skúseností slabší.

Po šieste stále pretrváva problém vplyvu národných a miestnych politík na rozpočty, ktoré musia byť v období medzi výberovým konaním a záverečnou fázou čo najstabilnejšie. Politika ovplyvnila aj ďalšie aspekty organizácie podujatia. Politická podpora je kľúčová, keďže väčšina finančných prostriedkov pochádza z verejných zdrojov a bez nej nemôže mesto predložiť dôveryhodnú súťažnú ponuku. Zároveň je potrebné rešpektovať umeleckú nezávislosť realizačného tímu, aby sa zachovala dôveryhodnosť podujatia.

A napokon, viaceré členské štáty už tento titul získali mnohokrát a niektoré z nich majú len obmedzený počet reálnych kandidátov na usporiadanie podujatia takejto rozsahu, akým je Európske hlavné mesto kultúry. Titul by mohol mať výrazné negatívne dôsledky pre mesto s obmedzenými zdrojmi a výberom slabšieho Európskeho hlavného mesta kultúry by sa mohla v dlhodobom horizonte ohroziť prestíž a hodnota značky Európskeho hlavného mesta kultúry.

Preto sa rozhodlo, že sa táto akcia bude pokračovať s novým právnym základom, ktorým sa riešia problémy, ktoré sa vyskytli pri vykonávaní súčasného rozhodnutia. Nový chronologický zoznam členských štátov je uvedený v prílohe.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

V rámci prvého priebežného hodnotenia akcie Európske hlavné mestá kultúry na roky 2020 – 2033 sa v lete 2024 uskutočnila verejná konzultácia⁸, ktorá obsahovala aj niekoľko otázok týkajúcich sa právneho základu po roku 2033.

Bola zverejnená výzva na predkladanie podkladov týkajúcich sa akcie Európske hlavné mestá kultúry, ktorá prebiehala od 3. decembra 2025 do 16. januára 2026 s cieľom zhromaždiť príspevky od širokého spektra zainteresovaných strán k revízii právneho základu akcie Európske hlavné mestá kultúry. Bola zameraná najmä na (bývalých, súčasných a budúcich) manažérov Európskych hlavných miest kultúry; orgány zodpovedné za riadenie akcie Európske hlavné mestá kultúry v členských štátoch (t. j. príslušné ministerstvo kultúry); akademických odborníkov na kultúrny rozvoj miest a skupinu odborníkov pre akciu Európske hlavné mestá kultúry; širokú verejnosť; kultúrne siete, mimovládne organizácie a organizácie občianskej spoločnosti. Do stanoveného termínu bolo doručených dvadsaťšesť odpovedí. Tieto aspekty boli zohľadnené pri následnom brainstormingu týkajúcom sa obnovenia tohto právneho rámca.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Príspevok k úvahám o budúcnosti akcie Európske hlavné mestá kultúry poskytli aj správy a štúdie vypracované z vlastnej iniciatívy zainteresovanými stranami, medzi ktoré patrili Culture Next⁹ (financovaná v rámci schémy *Európske siete kultúrnych organizácií* programu Kreatívna Európa v rokoch 2022 až 2028) a Eurocities¹⁰.

Okrem toho pri príležitosti 40. výročia iniciatívy Európske hlavné mestá kultúry v apríli/máji 2024 sa podrobne diskutovalo o budúcnosti tejto akcie, čo viedlo k uverejneniu bielej knihy „40 odporúčaní zo 40 rokov existencie akcie Európske hlavné mestá kultúry“¹¹, ktorú vypracovali Chemnitz 2025 a Nova Gorica 2025.

- **Posúdenie vplyvu**

Posúdenie vplyvu sa nevykonalo z týchto dôvodov:

1. Rozsah vplyvu akcie Európske hlavné mestá kultúry je obmedzený.
2. Akcia Európske hlavné mestá kultúry nie je programom, s ktorým sa počíta vo viacročnom finančnom rámci (VFR), pretože jeho náklady sú zahrnuté v programe Kreatívna Európa (alebo v jeho nástupníckych programoch). Na rozpočet EÚ to má len obmedzený vplyv, keďže v súčasnosti je na každé Európske hlavné mesto kultúry vyčlenených len 1,5 milióna EUR, ku ktorým sa pripočítavajú náklady na skupiny odborníkov. S právnym základom akcie Európske hlavné mestá kultúry nie je spojený žiadny finančný rámec; je zahrnutá v právnom základe programu Kreatívna Európa.
3. V súvislosti s predchádzajúcim právnym základom sa nevykonalo žiadne posúdenie vplyvu.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Obnovenie právneho základu pre akciu Európske hlavné mestá kultúry bude predstavovať príležitosť na ďalšie posilnenie snáh o zjednodušenie a na realizáciu prístupnejších, používateľsky ústretovejších a na občanov zameraných opatrení. Novým rámcom akcie Európske hlavné mestá kultúry sa vytvárajú podmienky pre:

- ďalšiu cielenú podporu pre žiadajúce a vymenované mestá,

⁸ Konzultácie: [Európske hlavné mesto kultúry – priebežné hodnotenie na rok 2024](#).

⁹ [Culture Next](#).

¹⁰ [Eurocities](#).

¹¹ [40 recommendations from 40 years of ECoC](#) (40 odporúčaní zo 40 rokov existencie akcie Európske hlavné mestá kultúry).

- viac centralizované komunikačné aktivity, ktorými sa zabezpečí väčšia informovanosť občanov o tejto iniciatíve,
- transparentnejšie usmernenia pre posudzovanie žiadostí miest (najmä pokiaľ ide o „európsky rozmer“),
- revíziu a vyjasnenie pojmov a formulácií uvedených vo výberovom dotazníku,
- vytvorenie užšej spolupráce a výmeny poznatkov medzi mestami, najmä prostredníctvom možnosti uchádzať sa ako (cezhraničné) skupiny miest, pričom jedno mesto by žiadosť koordinovalo a viedlo.

• **Základné práva**

Návrh je plne v súlade s **Chartou základných práv Európskej únie**¹² a so všetkými príslušnými politickými a legislatívnymi rámcami EÚ v oblasti rovnosti a nediskriminácie.

Od miest sa očakáva, že splnia záväzky, ktoré prijali v rámci postupu predkladania ponúk, a že budú neustále dodržiavať Chartu základných práv Európskej únie.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Pokiaľ ide o toto rozhodnutie, ktorým sa obnovuje rozhodnutie č. 445/2014/EÚ, tento nový návrh Komisie nemá žiaden priamy a bezprostredný vplyv na rozpočet.

Obdobie, na ktoré sa návrh vzťahuje, spadá do viacerých viacročných finančných rámcov.

V rokoch po roku 2033 budú právne a finančné aspekty akcie Európske hlavné mestá kultúry priamo prepojené s ustanoveniami zahrnutými v budúcich viacročných finančných rámcoch. Na tomto základe sa nimi bude zaoberať aj v rámci príslušných programov Únie na podporu kultúry, nového programu AgoraEU a jeho nástupcov.

Podrobnosti nájdete v legislatívnom, finančnom a digitálnom výkaze.

¹²

Charta základných práv Európskej únie (Ú. v. EÚ C 202, 7.6.2016, s. 389, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/char_2016/oj).

Návrh

ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa obnovuje akcia Únie s názvom Európske hlavné mestá kultúry na roky 2034 až 2047 a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 445/2014/EÚ

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 167 ods. 5,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

so zreteľom na stanovisko Európskeho výboru regiónov²,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Cieľom Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) je čoraz užšie spojenectvo medzi národmi Európy a zároveň sa v nej Únii okrem iného ukladá úloha prispievať k rozkvetu kultúr členských štátov, pričom má rešpektovať ich národnú a regionálnu rozmanitosť a zároveň zdôrazňovať spoločné kultúrne dedičstvo. Únia v tejto súvislosti v prípade potreby podporuje a dopĺňa činnosť členských štátov zameranú na lepšie spoznanie a šírenie kultúry a histórie európskych národov.
- (2) V oznámení Komisie s názvom Kultúrny kompas pre Európu³ (ďalej len „kultúrny kompas“) sa stanovuje strategická vízia Únie v oblasti kultúrnej politiky, ktorou sa podporuje prístup ku kultúre a účasť na nej, kultúrna a jazyková rozmanitosť, súdržnosť a medzikultúrny dialóg, pričom sa posilňuje úloha kultúry, pokiaľ ide o tvorivosť, inovácie, konkurencieschopnosť a medzinárodné vzťahy.
- (3) Spoločným vyhlásením s názvom Európa pre kultúru – kultúra pre Európu⁴ sa vízia kultúrneho kompasu premieňa na spoločný politický záväzok Európskej komisie, Európskeho parlamentu a Rady Európskej únie a poskytuje sa strategický rámec, ktorým sa kultúra stavia do centra európskej identity a zdôrazňuje sa jej význam pre jednotlivcov, komunitu a Európsku úniu.
- (4) Dohovor UNESCO o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov⁵, ktorý nadobudol platnosť 18. marca 2007 a ktorého zmluvnou stranou je Únia, si kladie za cieľ chrániť a podporovať kultúrnu rozmanitosť, podnecovať medzikultúrnosť

¹ Ú. v. EÚ C , , s. .

² Ú. v. EÚ C , , s. .

³ [Kultúrny kompas pre Európu – COM\(2025\) 785.](#)

⁴ Ú. v. EÚ C, C/2026/3440, 25.6.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/3440/oj>.

⁵ [Dohovor UNESCO o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov.](#)

a zvyšovať povedomie o hodnote kultúrnej rozmanitosti na miestnej, národnej a medzinárodnej úrovni.

- (5) Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 445/2014/EÚ zo 16. apríla 2014⁶, ktorým sa ustanovuje akcia Únie s názvom Európske hlavné mestá kultúry na roky 2020 až 2033. Toto rozhodnutie by sa malo zrušiť. Jeho ustanovenia by sa však mali naďalej uplatňovať na všetky mestá, ktoré už boli vymenované alebo ktoré sú v procese vymenovania do roku 2033.
- (6) Kultúrnym kompasom sa uznáva oživujúca úloha kultúry v mestskom prostredí aj po roku 2033 a oceňuje sa prínos akcie Európske hlavné mestá kultúry k transformácii a regenerácii miest a regiónov v celej Európe, ktoré sú založené na kultúre a sú inkluzívne. Pôsobí ako hnacia sila sociálnej súdržnosti, hospodárskeho rastu, inovácií, územnej atraktívnosti a udržateľného rozvoja.
- (7) Opatrenia na úrovni Únie v oblasti kultúry by mali nadväzovať na existujúce iniciatívy, ako sú pracovné plány Rady EÚ pre kultúru, spoločné oznámenie s názvom Stratégia EÚ pre medzinárodné kultúrne vzťahy⁷ a európsky akčný rámec pre kultúrne dedičstvo⁸, Rímsku deklaráciu z marca 2017⁹ a mali by byť úzko zosúladené s cieľmi kultúrneho kompasu pre Európu a spoločného vyhlásenia s názvom Európa pre kultúru – kultúra pre Európu.
- (8) Akcia Európske hlavné mestá kultúry by mala byť v súlade s príslušnými európskymi iniciatívami, ako sú Nový európsky Bauhaus¹⁰, značka „Európske dedičstvo“, Program EÚ pre mestá¹¹, Európsky štít na ochranu demokracie¹² a Stratégia pre medzigeneračnú spravodlivosť¹³. V odporúčaní Rady členským štátom týkajúcom sa Nového európskeho Bauhausu, ktoré bolo prijaté 11. mája 2026, sa Rada a Európsky parlament vyzývajú k posilneniu akcie Európske hlavné mestá kultúry tak, aby bola v súlade s hodnotami a zásadami Nového európskeho Bauhausu, ktorý podporuje udržateľnú a inkluzívnu transformáciu alebo regeneráciu štvrtí založenú na kvalite.
- (9) Z prvého priebežného hodnotenia¹⁴, ako aj z verejnej konzultácie v lete 2024¹⁵ vyplynulo, že akcia Európske hlavné mestá kultúry je ambicióznou kultúrnou iniciatívou v Európe, ktorú ľudia veľmi oceňujú. Aj po 40 rokoch zostáva akcia Európske hlavné mestá kultúry úspešným kľúčovým opatrením, ktorým sa posilňujú kultúrne a kreatívne odvetvia, zvyšuje sa medzinárodný profil hostiteľských miest a podporuje sa rozvoj vidieka a miest prostredníctvom kultúry. Ide o nákladovo efektívne opatrenie, v ktorom sa využíva financovanie z verejných aj súkromných zdrojov

⁶ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 445/2014/EÚ zo 16. apríla 2014, ktorým sa ustanovuje akcia Únie s názvom Európske hlavné mestá kultúry na roky 2020 až 2033 a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1622/2006/ES (Ú. v. EÚ L 132, 3.5.2014, s. 1, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2014/445\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2014/445(1)/oj)).

⁷ Spoločné oznámenie Európskemu parlamentu a Rade – Stratégia EÚ pre medzinárodné kultúrne vzťahy, JOIN/2016/029 final. [EUR-Lex - 52016JC0029 - SK - EUR-Lex](#).

⁸ Európsky akčný rámec pre kultúrne dedičstvo [SWD (2018) 491 final].

⁹ [Rímska deklarácia](#).

¹⁰ [Oznámenie Komisie Nový európsky Bauhaus – od vízie k vykonávaniu – COM\(2025\) 1026 a odporúčanie Rady týkajúce sa Nového európskeho Bauhausu.](#)

¹¹ [Program EÚ pre mestá: hnacia sila rastu a prosperity \[COM\(2025\)739\].](#)

¹² [Európsky štít na ochranu demokracie: opora silných a odolných demokracií – JOIN\(2025\) 791.](#)

¹³ [Stratégia pre medzigeneračnú spravodlivosť.](#)

¹⁴ [SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNŮV o prvom priebežnom hodnotení akcie Európske hlavné mestá kultúry na roky 2020 až 2033 \[COM\(2025\) 587\].](#)

¹⁵ Európske hlavné mesto kultúry – [priebežné hodnotenie na rok 2024](#).

a ktoré pôsobi ako katalyzátor sociálneho a ekonomického rozvoja, najmä ak je začlenené do dlhodobých miestnych a regionálnych stratégií. V tejto súvislosti by akcia Európske hlavné mestá kultúry mala pokračovať a mala by sa aktualizovať tak, aby sa v nej zohľadňovali nové trendy. Na obdobie po roku 2033 by sa preto mala vytvoriť obnovená akcia.

- (10) Okrem toho, že titul Európskeho hlavného mesta kultúry (ďalej len „titul“) je ukážkou kultúrnej rozmanitosti a spoločného dedičstva Európy, pomáha mestám obohatiť kultúrny život, posilniť kultúrne a kreatívne odvetvia, zlepšiť prístup k tovaru kultúrnej hodnoty a jeho zviditeľnenie, podporovať dlhodobý rozvoj miest a posilňovať spoločný pocit spolupatričnosti a medzikultúrny dialóg.
- (11) Cieľ akcie zriadenej týmto rozhodnutím by mal byť plne v súlade s cieľmi nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje program AgoraEU¹⁶, a so špecifickými cieľmi zložky „Kreatívna Európa – Kultúra“ tohto programu¹⁷.
- (12) Na dosiahnutie cieľov akcie by mestá, ktoré sú držiteľmi tohto titulu, mali posilniť inovačné a digitálne kapacity kultúrnych odvetví, budovať silné prepojenia medzi kultúrou a ďalšími relevantnými odvetvami, ako sú vzdelávanie, výskum, životné prostredie, rozvoj miest, šport a udržateľný kultúrny cestovný ruch v súlade s Európskou stratégiou pre udržateľný cestovný ruch, a využívať akciu Európske hlavné mestá kultúry ako katalyzátor udržateľného miestneho rozvoja, zdravého a zeleného mestského prostredia¹⁸, a posilňovať medzinárodný profil miest prostredníctvom kultúry. Mali by takisto podporovať sociálne začlenenie a rovnosť príležitostí, zlepšovať prístup ku kultúre a účasť na nej, zabezpečiť čo najširšie zapojenie ľudí do prípravy a realizácie kultúrneho programu, najmä deti, mládež, osoby so zdravotným postihnutím a ľudí ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením, a to pri plnom rešpektovaní umeleckej slobody, rozmanitosti kultúrnych prejavov a zlepšovania pracovných podmienok umelcov a kreatívnych pracovníkov.
- (13) Akcia Európske hlavné mestá kultúry si vyžaduje značné úsilie uchádzajúcich sa miest aj miest, ktoré sú držiteľmi tohto titulu, vrátane prípravy a realizácie celoročného kultúrneho programu na vysokej úrovni a dlhodobého plánovania zameraného na zanechanie trvalého odkazu. Mestá preto potrebujú primeranú podporu, nástroje, usmernenia a poradenstvo. Komisia by mala koordinovať príslušné činnosti s cieľom prispieť k maximalizácii trvalého vplyvu tejto akcie.
- (14) Súťaže o titul by sa mali konať každý rok v dvoch rôznych členských štátoch podľa chronologického harmonogramu uvedeného v prílohe (ďalej len „harmonogram“), čím sa zabezpečí spravodlivé rozdelenie titulu Európske hlavné mesto kultúry medzi všetky členské štáty. V príslušných rokoch by sa súťaž mala otvoriť aj pre mestá v krajinách EZVO/EHP, kandidátskych krajinách alebo potenciálnych kandidátskych krajinách na členstvo v EÚ a tretích krajinách pridružených k zložke „Kreatívna Európa – Kultúra“ programu AgoraEU alebo k následným programom Únie na podporu kultúry, a to za podmienky, že každá oprávnená krajina môže tento titul v rokoch 2034 – 2047 získať iba raz. Ako potvrdzujú doterajšie skúsenosti, možno tieto krajiny takto priblížiť k Únii zdôraznením spoločných črt európskych kultúr.

¹⁶ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje program „AgoraEU“ na roky 2028 – 2034 a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) 2021/692 a nariadenie (EÚ) 2021/818 – COM(2025) 550 final (predmet prebiehajúcich rokovaní o VFR).

¹⁷ Názov je predmetom prebiehajúcich rokovaní o VFR.

¹⁸ V tejto súvislosti by sa mali podporovať aj synergie s ďalšími iniciatívami Únie, ktorými sa oceňuje udržateľnosť miest, ako sú ocenenie Európske hlavné zelené mesto a Európsky zelený list.

V prípadoch vyššej moci alebo rozšírenia Únie by Komisia mala mať možnosť prílohu zmeniť.

- (15) S cieľom zabezpečiť efektívnu a včasnú reakciu na prípady vyššej moci alebo rozšírenia Únie by mala byť Komisii delegovaná právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ s cieľom zmeniť prílohu. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila potrebné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva¹⁹. V záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty predovšetkým doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia expertných skupín Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.
- (16) Tento titul by mal byť vyhradený pre mestá alebo cezhraničné skupiny miest bez ohľadu na ich veľkosť. S cieľom osloviť širšiu verejnosť a zvýšiť dosah titulu by mestá mohli zapojiť aj svoje okolie.
- (17) Titul by sa mal udeliť na základe kultúrneho programu so silným európskym rozmerom. Takýto kultúrny program by mal byť navrhnutý špeciálne pre rok titulu a mal by byť súčasťou dlhodobej stratégie.
- (18) Výberové konanie by malo prebiehať v dvoch fázach (predbežný výber a výber) a mala by ho vykonávať skupina nezávislých odborníkov. Táto spravodlivá a transparentná organizácia umožnila mestám vylepšiť žiadosti v období medzi fázou predbežného výberu a fázou výberu na základe odborných odporúčaní od skupiny odborníkov. Okrem toho by sa v záujme zabezpečenia kontinuity akcie Európske hlavné mestá kultúry a prenosu skúseností a know-how malo striedanie odborníkov uskutočňovať postupne.
- (19) Účasť odborníkov vymenovaných jednotlivými krajinami by sa mala naďalej zabezpečovať tým, že sa členským štátom umožní vymenovať až dvoch odborníkov ako členov skupiny odborníkov vykonávajúcich postupov výberu a monitorovania.
- (20) Výberové kritériá by mali pre kandidátske mestá slúžiť ako usmernenie, pokiaľ ide o ciele a požiadavky, ktoré musia splniť, aby im bol titul udelený. Hoci by sa mal klásť väčší dôraz na udržateľnosť, dlhodobé plánovanie a digitálnu prístupnosť, európsky rozmer by sa mal stať ústredným kritériom, ako sa odporúča v prvom priebežnom hodnotení akcie Európske hlavné mestá kultúry na roky 2020 – 2033.
- (21) Kandidátske mestá by mali v prípade potreby preskúmať možnosť požiadať o finančnú podporu z iných príslušných programov a fondov Únie, najmä z programu AgoraEU a Európskeho fondu pre hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť, poľnohospodárstvo a vidiek, rybárstvo a námorné záležitosti, prosperitu a bezpečnosť, a to prostredníctvom plánov národného a regionálneho partnerstva, ako aj následných programov.
- (22) Prípravná fáza medzi vymenovaním mesta a rokom udelenia titulu je nesmierne dôležitá pre úspech akcie Európske hlavné mestá kultúry. Z hodnotení a konzultácií so zainteresovanými stranami vyplynulo, že podporné opatrenia na základe predchádzajúcich právnych rámcov boli veľmi cenné a mali by sa ďalej rozvíjať

¹⁹ [Medziinštitucionálna dohoda medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o lepšej tvorbe práva](http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj) (Ú. v. EÚ L 123.12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj).

a koordinovať medzi mestami, ktoré boli, sú a budú držiteľmi titulu, ako aj kandidátskymi mestami, pričom Európska komisia by podporovala sieť miest zameranú na výmenu skúseností a poznatkov.

- (23) Titul Európske hlavné mesto kultúry a cena Meliny Mercouriovej, ktorá by mala byť vyplatená v dvoch splátkach, majú vysokú symbolickú hodnotu. Od miest, ktoré sú držiteľmi titulu, sa očakáva, že splnia záväzky, ktoré prijali v rámci výberového konania, a že budú neustále dodržiavať Chartu základných práv Európskej únie²⁰. Udelenie titulu a ceny by preto malo podliehať prísny a jasným podmienkam a mal by sa takisto zaviesť rámec pre ich odobratie v prípade, ak držiteľ titulu už nespĺňa kritériá alebo nedodržiava projekt a pracovný plán predložený v žiadosti.
- (24) Mestá, ktoré sú držiteľmi titulu, by mali od okamihu svojho vymenovania až do konca roka titulu zabezpečiť, aby na všetkých podujatiach, aktivitách a komunikačných materiáloch bolo jasne zobrazené logo EÚ spolu so spoločným logom akcie Európske hlavné mestá kultúry a prípadne aj vlajka EÚ. Mali by vždy uvádzať, že akcia Európske hlavné mestá kultúry je financovaná Európskou úniou a jasne sa na nej podieľa Európska komisia.
- (25) Samotné mestá by mali naďalej zohrávať kľúčovú úlohu v procese hodnotenia, aby sa zabezpečil zber relevantných primárnych údajov na miestnej úrovni, najmä pokiaľ ide o vplyv titulu.
- (26) Ciele tohto rozhodnutia, a to chrániť a podporovať rozmanitosť kultúr v Európe, zdôrazňovať spoločné črty a posilňovať príspevok kultúry k dlhodobému rozvoju miest, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov najmä vzhľadom na potrebu spoločných, jasných a transparentných kritérií a postupov na výber a monitorovanie, ako aj na potrebu dôslednej koordinácie medzi členskými štátmi, ale z dôvodu rozsahu a očakávaných účinkov akcie ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii (ZFEÚ). V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto rozhodnutie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov,

PRIJALI TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Obnovenie akcie

Týmto sa obnovuje akcia Únie s názvom Európske hlavné mestá kultúry na roky 2034 až 2047 (ďalej len „akcia“).

Článok 2

Ciele

1. Akcia má tieto všeobecné ciele:

²⁰ [Charta základných práv Európskej únie.](#)

a) chrániť a podporovať rozmanitosť kultúr v Európe a zdôrazňovať ich spoločné črty, ako aj zvyšovať európsky pocit príslušnosti k spoločnému kultúrnemu priestoru a podporovať hodnoty, na ktorých je Únia založená;

b) podporovať príspevok kultúry k udržateľnému a inkluzívnemu rozvoju miest v súlade s ich príslušnými stratégiami a prioritami, čím sa zároveň bude obohacovať ich kultúrny život, budú sa posilňovať ich kultúrne a kreatívne ekosystémy a bude sa zvyšovať viditeľnosť, dostupnosť a rozmanitosť ich tovaru kultúrnej hodnoty, kultúrneho dedičstva a kultúrnych prejavov.

2. Akcia má tieto špecifické ciele:

a) rozšíriť rozsah, rozmanitosť a európsky rozmer kultúrnej ponuky v mestách, a to aj prostredníctvom nadnárodnej spolupráce, a tým zvýšiť medzinárodný profil miest;

b) zlepšiť prístup ku kultúre, umeniu a kultúrnemu dedičstvu a účasť na nich pre všetkých, najmä pre mladých ľudí, a posilniť sociálnu súdržnosť, medzigeneračnú spravodlivosť, rovnosť a rozmanitosť prostredníctvom kultúrneho zapojenia.

c) posilniť inovačnú a digitálnu kapacitu miestneho odvetvia kultúry a jeho spoluprácu s ostatnými odvetviami.

Článok 3

Prístup k akcii

1. Do súťaže o titul sa môžu prihlásiť mestá alebo (cezhraničné) skupiny miest (ďalej spoločne len „mesto/mestá“) vrátane ich okolia.

2. Počet miest, ktoré sú držiteľmi titulu, nesmie v každom roku (ďalej len „rok titulu“) prevýšiť tri.

Titul sa udeľuje každý rok maximálne jednému mestu v každom z dvoch členských štátov uvedených v harmonograme v prílohe (ďalej len „harmonogram“). V príslušných rokoch sa titul udeľuje aj jednému mestu z krajiny Európskeho združenia voľného obchodu, ktorá je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „krajina EZVO/EHP“), kandidátskej krajine alebo potenciálnej kandidátskej krajine na členstvo v EÚ alebo tretej krajine pridruženej k zložke „Kreatívna Európa – Kultúra“ programu AgoraEU alebo k následným programom Únie na podporu kultúry, alebo jednému mestu z krajiny, ktorá pristúpi k Únii za okolností uvedených v odseku 5. V prípadoch vyššej moci alebo rozšírenia Únie môže Komisia prílohu zmeniť prostredníctvom delegovaného aktu.

3. Mestá v členských štátoch majú nárok držať titul jeden rok podľa poradia členských štátov uvedeného v harmonograme. V prípadoch udalostí vyššej moci, ktoré postihnú vymenované mesto a spôsobia oneskorenie začiatku aktivít v roku jeho titulu, sa danému mestu povolí tento rok odložiť na základe písomnej žiadosti postihnutej krajiny adresovanej Komisii, ktorá následne zmení prílohu prostredníctvom delegovaného aktu.

4. Mestá v krajinách EZVO/EHP, kandidátskych krajinách alebo potenciálnych kandidátskych krajinách na členstvo v EÚ alebo v tretích krajinách pridružených k zložke „Kreatívna Európa – Kultúra“ programu AgoraEU alebo k následným programom Únie podporujúcich kultúru ku dňu uverejnenia výzvy na predkladanie žiadostí uvedenej v článku 10 ods. 2, sa môžu uchádzať o titul na jeden rok v rámci otvorenej súťaže organizovanej v súlade s harmonogramom.

Každá krajina EZVO/EHP, kandidátska krajina alebo potenciálna kandidátska krajina na členstvo v EÚ alebo tretia krajina pridružená k zložke „Kreatívna Európa – Kultúra“ programu AgoraEU alebo k následným programom Únie na podporu kultúry môže byť držiteľom tohto titulu od roku 2034 do roku 2047 iba raz.

5. Ak krajina pristúpi k Únii po [jeden deň po uverejnení v Úradnom vestníku], ale pred 1. januárom 2041, môže mať nárok byť držiteľom titulu sedem rokov po svojom pristúpení v súlade s pravidlami a postupmi platnými pre členské štáty, a to v závislosti od počtu krajín, ktoré k Únii pristúpia v rovnakom čase. Harmonogram sa náležite aktualizuje prostredníctvom delegovaného aktu Komisie. Krajina, ktorá k Únii pristúpi 1. januára 2041 alebo po 1. januári 2041, nemá nárok zúčastniť sa na akcii ako členský štát.

V rokoch, v ktorých sú podľa harmonogramu držiteľmi titulu už tri mestá, majú však mestá v krajinách uvedených v prvom pododseku nárok na držbu titulu až v ďalšom dostupnom roku v harmonograme, a to v poradí pristúpenia týchto krajín.

Ak sa mesto z krajiny uvedenej v prvom pododseku predtým zapojilo do súťaže pre kandidátske krajiny a potenciálnych kandidátov, nesmie sa zapojiť do žiadnej následnej súťaže pre členské štáty. V prípade, že v období rokov 2034 až 2047 mesto z takejto krajiny už bolo vymenované za držiteľa titulu v súlade s odsekom 4, táto krajina nemá po svojom pristúpení nárok organizovať súťaž ako členský štát počas uvedeného obdobia.

Ak k Únii k rovnakému dňu pristúpi viac ako jedna krajina a ak medzi týmito krajinami neexistuje dohoda o poradí účasti na akcii, Rada zorganizuje žrebovanie.

6. Komisia prijme delegované akty v súlade s článkom 18 týkajúcim sa zmien prílohy.

Článok 4

Žiadosť

1. Komisia na základe kritérií stanovených v článku 5 poskytne spoločný formulár žiadosti, ktorý použijú všetky kandidátske mestá.

Ak kandidátske mesto zapojí svoju okolitú oblasť, žiadosť sa podáva v mene uvedeného mesta. Ak žiadosť podáva skupina miest, podáva sa v mene vedúceho mesta v príslušnom členskom štáte.

2. Každá žiadosť vychádza z kultúrneho programu s výrazným európskym rozmerom, rešpektuje umeleckú slobodu a rozmanitosť kultúrnych prejavov a prispieva k zlepšovaniu pracovných podmienok umelcov a profesionálnych pracovníkov z oblasti kultúry a kreatívnych odvetví.

Kultúrny program pokrýva rok titulu a tvorí sa osobitne pre titul v súlade s kritériami stanovenými v článku 5.

Článok 5

Kritériá

Žiadosti sa posudzujú na základe týchto kritérií, pričom všetky kritériá majú výrazný európsky rozmer. Komisia poskytne usmernenia k vymedzeniu a pochopeniu týchto kritérií, najmä európskeho rozmeru, pričom zohľadní synergie s príslušnými iniciatívami, ako je Nový európsky Bauhaus. Kritériá na posúdenie žiadosti sú takéto:

a) dlhodobá stratégia a odkaz;

- b) kultúrny a umelecký obsah;
- c) osvetová činnosť, komunikácia a účasť občanov;
- d) riadenie a schopnosť plán zrealizovať.

1. Pokiaľ ide o kategóriu „dlhodobá stratégia a odkaz“, do úvahy sa berú tieto faktory:

- a) existencia kultúrnej stratégie, ktorá v čase podania žiadosti pokrýva akciu a obsahuje plány na zachovanie jej odkazu aj po uplynutí roka titulu;
- b) plány na posilnenie kapacity kultúrnych a kreatívnych odvetví vrátane rozvoja dlhodobej spolupráce medzi odvetvím kultúry a sociálno-hospodárskym a sociálnym odvetvím s osobitným dôrazom na pracovné podmienky umelcov;
- c) predpokladaný dlhodobý kultúrny, sociálny a hospodársky vplyv, ktorý by titul mal, a to aj z hľadiska udržateľného rozvoja miest a prípadne vidieka;
- d) plány na monitorovanie a hodnotenie vplyvu titulu, ako aj na šírenie výsledkov tohto hodnotenia na európskej úrovni.

2. Pokiaľ ide o kategóriu „kultúrny a umelecký obsah“, posúdia sa tieto faktory:

- a) jasná a ucelená umelecká vízia a stratégia kultúrneho programu: podpora kultúrnej a jazykovej rozmanitosti Európy a umeleckej slobody;
- b) zapojenie miestnych a európskych umelcov, kultúrnych organizácií a obyvateľov vrátane mládeže do prípravy a realizácie kultúrneho programu;
- c) spolupráca s mestami z rôznych európskych krajín a s mestami, ktoré sú držiteľmi titulu v tom istom roku;
- d) rozsah a celková umelecká kvalita činností zdôrazňujúcich spoločné aspekty európskych kultúr, dedičstva a histórie, ako aj európsku integráciu a súčasné európske témy;
- e) schopnosť prepojiť kultúrne dedičstvo a tradičné umelecké formy s novými, inovatívnymi a experimentálnymi formami digitálneho kultúrneho vyjadrenia, čím sa podporujú nové spôsoby fyzického a digitálneho zapájania sa.

3. Pokiaľ ide o kategóriu „osvetová činnosť, komunikácia a účasť občanov“, posúdia sa tieto faktory:

- a) zmysluplné zapojenie rozmanitých miestnych komunít a občianskej spoločnosti do prípravy žiadosti a uskutočnenie akcie;
- b) vytváranie nových a inkluzívnych príležitostí vrátane digitálnych príležitostí pre širokú škálu obyvateľov vrátane obyvateľov okrajových oblastí a návštevníkov, a to najmä pre deti a mládež, na účasť na kultúrnych aktivitách, prístup k nim alebo zapájanie sa do nich, pričom osobitná pozornosť sa venuje osobám so zdravotným postihnutím a starším osobám, pokiaľ ide o prístupnosť týchto aktivít;
- c) celková stratégia rozvoja publika so zdôraznením prepojenia so vzdelávaním a účasťou škôl a inštitúcia vysokoškolského vzdelávania;
- d) komplexná marketingová a komunikačná stratégia, ktorá vzbudí záujem širokej miestnej, európskej a medzinárodnej verejnosti a prostredníctvom používania spoločného loga a sloganu Európske hlavné mesto kultúry sa v nej zdôrazní, že ide o akciu Únie.

4. Pokiaľ ide o kategóriu „riadenie a schopnosť plán zrealizovať“, posúdia sa tieto faktory:

- a) uskutočniteľnosť stratégie získavania finančných prostriedkov a navrhovaného rozpočtu, čo v príslušných prípadoch zahŕňa aj plány žiadať o finančnú podporu z programov a fondov Únie a pokryje prípravnú fázu, rok titulu, hodnotenie a činnosti spojené s odkazom akcie do budúcnosti, a plán pre nepredvídané udalosti;
- b) predpokladaná štruktúra riadenia a realizácie, ktorá zahŕňa personál disponujúci potrebnými zručnosťami na udržateľnú realizáciu akcie, a umožňuje tak efektívnu spoluprácu medzi miestnymi orgánmi a realizačnou štruktúrou vrátane umeleckého tímu;
- c) postupy menovania generálnych a umeleckých riaditeľov a ich polí pôsobnosti;
- d) široká podpora žiadosti a dlhodobý finančný záväzok zo strany miestnych, regionálnych a národných orgánov;
- e) kandidátske mesto má alebo bude mať primeranú a životaschopnú infraštruktúru na to, aby bolo držiteľom titulu.

Článok 6

Skupina odborníkov

1. Zriadi sa skupina nezávislých odborníkov (ďalej len „skupina odborníkov“) na vykonávanie postupov výberu a monitorovania.

2. Skupina odborníkov pozostáva z 12 odborníkov vymenovaných inštitúciami a orgánmi Únie (ďalej len „európski odborníci“) v súlade s odsekom 3.

3. Komisia navrhne zoznam potenciálnych európskych odborníkov na základe verejnej výzvy na prejavenie záujmu.

Každá inštitúcia – Európsky parlament, Rada a Komisia vymenuje v súlade so svojimi príslušnými postupmi troch odborníkov a navrhne ďalších troch odborníkov ako náhradníkov.

Európsky výbor regiónov a Európsky hospodársky a sociálny výbor vymenujú v súlade so svojimi príslušnými postupmi po jednom odborníkovi a každý výbor vymenuje aj jedného náhradníka.

Okrem toho Komisia v súlade so svojím postupom vyberie jedného odborníka zo siete kultúrnych veľvyslancov mládeže²¹ a nominuje jedného odborníka ako náhradníka.

Pri výbere európskych odborníkov sa každá z týchto inštitúcií a orgánov Únie bude snažiť zabezpečiť komplementárne zručnosti, vyvážené geografické rozloženie, rodovú rovnováhu a rozmanitosť zázemia, aby celkové zloženie skupiny odborníkov odrážalo záujmy rôznych európskych spoločností.

4. K európskym odborníkom má na účely výberu a monitorovania mesta z členského štátu navyše príslušný členský štát nárok vymenovať najviac dvoch odborníkov do skupiny odborníkov v súlade s vlastnými postupmi a po porade s Komisiou. Príslušný členský štát je zodpovedný za uzatvorenie zmlúv s týmito dvoma odborníkmi. Toto sa nevzťahuje na súťaže pre tretie krajiny.

5. Všetci odborníci musia:

- a) byť občanmi a rezidentmi Únie;
- b) byť nezávislí;

²¹ Ide o iniciatívu z kultúrneho kompasu pre Európu, ktorá sa v súčasnosti pripravuje.

c) mať bohaté skúsenosti a odborné poznatky:

- i) aspoň o jednom zo sektorov kultúry a tvorivej činnosti;
- ii) o kultúrnom rozvoji miest; alebo
- iii) o organizácii podujatia v rámci akcie Európske hlavné mestá kultúry alebo medzinárodného kultúrneho podujatia podobného rozsahu a významu; alebo
- iv) o podpore a riadení kultúrneho cestovného ruchu;

d) byť schopní venovať práci v skupine odborníkov niekoľko pracovných dní ročne vrátane služobných ciest (približne 30 až 40 dní).

6. Členovia skupiny odborníkov majú nárok na odmenu za svoje služby, ako aj na náhradu všetkých výdavkov priamo súvisiacich s plnením ich povinností vyplývajúcich z tohto mandátu.

Táto odmena a náhrada výdavkov sa vyplácajú počas celého trvania ich funkčného obdobia.

Všetci členovia skupiny odborníkov dostanú rovnakú odmenu bez ohľadu na inštitúciu, ktorá ich vymenovala.

7. Skupina odborníkov si určí svojho predsedu.

8. Európski odborníci sa vymenúvajú na obdobie troch rokov.

Pokiaľ však ide o počiatočné zriadenie skupiny podľa tohto rozhodnutia, Európsky parlament vymenuje svojich odborníkov na tri roky, Komisia na dva roky a Rada, Európsky výbor regiónov a Európsky hospodársky a sociálny výbor na jeden rok, aby sa zabezpečilo zachovanie odborných znalostí aj napriek pravidelnej rotácii členov skupiny odborníkov.

9. Ak odborník odstúpi z funkcie alebo nie je schopný plniť si svoje úlohy pred uplynutím svojho mandátu, alebo ak Európska komisia ukončí jeho zmluvu, nahradí ho na zvyšné trvanie mandátu odborník z rezervného zoznamu.

10. Všetci odborníci oznámia akýkoľvek skutočný alebo potenciálny konflikt záujmov v súvislosti s konkrétnym kandidátskym mestom. V prípade takéhoto oznámenia alebo v prípade, že takýto konflikt záujmov vyjde najavo, dotknutý odborník odstúpi a príslušná inštitúcia alebo orgán Únie alebo členský štát nahradí tohto odborníka na zvyšok funkčného obdobia v súlade s odsekom 9.

Článok 7

Podávanie žiadostí v členských štátoch

1. V súlade s harmonogramom uvedeným v prílohe je každý členský štát zodpovedný za organizáciu súťaže medzi svojimi mestami.

2. Dotknuté členské štáty uverejnia výzvu na predkladanie žiadostí najmenej šesť rokov pred rokom titulu.

Každá výzva na predkladanie žiadostí obsahuje formulár žiadosti uvedený v článku 4 ods. 1.

Konečný termín na predkladanie žiadostí kandidátskych miest sa pri každej výzve na predkladanie žiadostí naplánuje najskôr 10 mesiacov po uverejnení výzvy.

3. Dotknuté členské štáty informujú o žiadostiach Komisii.

Článok 8

Predbežný výber v členských štátoch

1. Najneskôr päť rokov pred rokom titulu každý dotknutý členský štát zvolá skupinu odborníkov na stretnutie s kandidátskymi mestami organizované na účely predbežného výberu.
2. Skupina odborníkov sa po posúdení žiadostí v súlade s kritériami dohodne na užšom výbere kandidátskych miest a vydá správu o predbežnom výbere zameranú na všetky žiadosti, v ktorej okrem iného uvedie odporúčania pre kandidátske mestá v užšom výbere.
3. Skupina odborníkov predloží svoju správu o predbežnom výbere dotknutým členským štátom a Komisii.
4. Každý dotknutý členský štát formálne schváli užší výber na základe správy skupiny odborníkov.

Článok 9

Výber v členských štátoch

1. Na základe odporúčaní uvedených v správe o predbežnom výbere musia mestá zaradené do užšieho výberu doplniť a prepracovať svoje žiadosti tak, aby spĺňali stanovené kritériá. Predložia ich príslušnému členskému štátu, ktorý ich následne postúpi Komisii.
2. Najneskôr do deviatich mesiacov po stretnutí zameranom na predbežný výber zvolá každý dotknutý členský štát skupinu odborníkov na stretnutie s kandidátskymi mestami v užšom výbere zorganizované na účely výberu.

V prípade potreby môže dotknutý členský štát po porade s Komisiou predĺžiť túto deväťmesačnú lehotu o primerané obdobie.

3. Skupina odborníkov posúdi doplnené a revidované žiadosti.
4. Skupina odborníkov vydá v súvislosti so žiadosťami kandidátskych miest v užšom výbere správu o výbere spolu s odporúčaním na vymenovanie najviac jedného mesta v dotknutom členskom štáte.

Správa o výbere obsahuje aj odporúčania pre víťazné mesto, pokiaľ ide o pokrok, ku ktorému má dospieť do roku titulu.

Skupina odborníkov predloží správu o výbere dotknutému členskému štátu a Komisii.

5. Bez ohľadu na odsek 4, ak žiadne z kandidátskych miest nespĺňa všetky kritériá, skupina odborníkov môže odporučiť, aby sa v danom roku titul neudelil.

Článok 10

Ustanovenie týkajúce sa krajín EZVO/EHP, kandidátskych krajín alebo potenciálnych kandidátskych krajín na členstvo v EÚ a tretích krajín pridružených k zložke „Kreatívna Európa – Kultúra“ programu AgoraEU alebo k následným programom Únie na podporu kultúry

1. Komisia je zodpovedná za organizáciu súťaže medzi mestami v krajinách EZVO/EHP, kandidátskych krajinách alebo potenciálnych kandidátskych krajinách na členstvo v EÚ

a tretích krajinách pridružených k zložke „Kreatívna Európa – Kultúra“ programu AgoraEU alebo k následným programom Únie na podporu kultúry (ďalej len „súťaže pre tretie krajiny“).

2. Komisia uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie* výzvu na predkladanie žiadostí najmenej šesť rokov pred rokom titulu. Každá výzva na predkladanie žiadostí obsahuje formulár žiadosti uvedený v článku 4 ods. 1. Konečný termín na predkladanie žiadostí sa pri každej výzve na predkladanie žiadostí naplánuje najskôr 10 mesiacov po uverejnení výzvy.

3. Skupina odborníkov vykoná predbežný výber miest najmenej päť rokov pred rokom titulu na základe ich príslušných žiadostí. S kandidátskymi mestami sa nebude organizovať žiadne stretnutie.

Skupina odborníkov sa po posúdení žiadostí v súlade s kritériami dohodne na užšom výbere kandidátskych miest a vydá správu o predbežnom výbere zameranú na všetky žiadosti, v ktorej okrem iného uvedie odporúčania pre kandidátske mestá v užšom výbere. Skupina odborníkov predloží správu o predbežnom výbere Komisii.

4. Kandidátske mestá v užšom výbere doplnia a zrevidujú svoje žiadosti tak, aby spĺňali kritériá a aby sa v nich zohľadnili odporúčania správy o predbežnom výbere, a predložia ich Komisii.

Komisia najneskôr do deviatich mesiacov po stretnutí zameranom na predbežný výber zvolá skupinu odborníkov na stretnutie s kandidátskymi mestami v užšom výbere zorganizované na účely výberu.

V prípade potreby môže Komisia predĺžiť túto deväťmesačnú lehotu o primerané obdobie.

5. Skupina odborníkov posúdi doplnené a revidované žiadosti.

6. Skupina odborníkov vydá správu o výbere týkajúcu sa žiadostí kandidátskych miest v užšom výbere spolu s odporúčaním na vymenovanie najviac jedného mesta v jednej krajine EZVO/EHP, kandidátskej krajine alebo potenciálnej kandidátskej krajine na členstvo v EÚ alebo v tretej krajine pridruženej k zložke „Kreatívna Európa – Kultúra“ programu AgoraEU alebo k následným programom Únie na podporu kultúry.

Správa o výbere obsahuje aj odporúčania pre dotknuté mesto, pokiaľ ide o pokrok, ktorý má dosiahnuť do roka titulu.

Skupina odborníkov predloží správu o výbere Komisii.

7. Bez ohľadu na odsek 6, ak žiadne z kandidátskych miest nespĺňa všetky kritériá, skupina odborníkov môže odporučiť, aby sa v danom roku titul neudelil.

Článok 11

Vymenovanie

1. Každý dotknutý členský štát vymenuje jedno mesto, ktoré bude držiteľom titulu, a to na základe odporúčaní uvedených v správe skupiny odborníkov o výbere, a toto vymenovanie oznámi Európskemu parlamentu, Rade, Komisii, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Európskemu výboru regiónov najneskôr štyri roky pred rokom titulu.

2. V prípade krajín EZVO/EHP, kandidátskych krajín alebo potenciálnych kandidátskych krajín na členstvo v EÚ alebo tretích krajín pridružených k zložke „Kreatívna Európa – Kultúra“ programu AgoraEU alebo k následným programom Únie na podporu kultúry Komisia na základe odporúčaní uvedených v správe skupiny odborníkov o výbere vymenuje

jedno mesto, ktoré bude nositeľom tohto titulu v príslušných rokoch. Komisia toto vymenovanie oznámi Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Európskemu výboru regiónov najneskôr štyri roky pred rokom titulu.

3. K vymenovaniam uvedeným v odsekoch 1 a 2 sa pripojí odôvodnenie vypracované na základe správ skupiny odborníkov.

4. Ak mesto zahŕňa aj okolitú oblasť, vymenovanie sa vzťahuje na mesto.

5. Do dvoch mesiacov od oznámenia vymenovaní uverejní Komisia zoznam miest vymenovaných za Európske hlavné mestá kultúry v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 12

Spolupráca medzi vymenovanými mestami

Mestá vymenované na ten istý rok, predchádzajúci rok a nasledujúci rok sa snažia rozvíjať prepojenia medzi svojimi kultúrnymi programami, pričom takáto spolupráca sa môže posudzovať v rámci postupu monitorovania stanoveného v článku 13.

Článok 13

Monitorovanie

1. Skupina odborníkov monitoruje prípravu vymenovaných miest na rok titulu a poskytuje im podporu a usmernenie v období od ich vymenovania až po koniec roka titulu.

2. Na tento účel Komisia zvolá štyri monitorovacie stretnutia, na ktorých sa zúčastní skupina odborníkov a vymenované mestá, ideálne takto:

- a) šesť až deväť mesiacov po vymenovaní mesta;
- b) 18 mesiacov pred rokom titulu;
- c) šesť mesiacov pred rokom titulu;
- d) jeden rok po roku titulu.

Príslušný členský štát alebo krajina EZVO/EHP, kandidátska krajina alebo potenciálna kandidátska krajina alebo tretia krajina pridružená k zložke „Kreatívna Európa – Kultúra“ programu AgoraEU alebo k následným programom Únie na podporu kultúry môže vymenovať pozorovateľa, ktorý sa bude na týchto zasadnutiach zúčastňovať.

Dva týždne pred každým monitorovacím stretnutím predložia vymenované mestá Komisii správy o dosiahnutom pokroku.

Skupina odborníkov zhodnotí počas monitorovacích stretnutí prípravu a plánovanie činností spojených s odkazom a poradí vymenovaným mestám s cieľom pomôcť im zostaviť vysokokvalitný kultúrny program so silným európskym rozmerom a účinnú stratégiu na dosiahnutie tohto cieľa. Skupina odborníkov venuje osobitnú pozornosť odporúčaniam uvedeným v správe o výbere a vo všetkých predchádzajúcich správach o monitorovaní uvedených v odseku 3.

3. Po každom monitorovacom stretnutí vydá skupina odborníkov správu o monitorovaní o stave príprav, plánovaní činností spojených s odkazom a o krokoch, ktoré treba uskutočniť.

Skupina odborníkov odošle svoje správy o monitorovaní Komisii. V prípade súťaží v členských štátoch Komisia tieto správy zašle príslušnému členskému štátu, ktorý je

zodpovedný za ich odoslanie vymenovaným mestám. V prípade súťaží pre tretie krajiny Komisia zasiela tieto správy o monitorovaní priamo vymenovaným mestám.

4. Okrem monitorovacích stretnutí môže Komisia kedykoľvek v prípade potreby zorganizovať aj návštevy skupiny odborníkov vo vymenovaných mestách. V prípade potreby by bolo možné tieto návštevy uskutočniť virtuálne.

Článok 14

Odobratie titulu

1. Ak po monitorovacom stretnutí alebo akejkolvek dodatočnej návšteve podľa článku 13 ods. 4 skupina odborníkov zistí, že držiteľ titulu podstatným spôsobom buď: i) nespĺňa kritériá, na základe ktorých bol vymenovaný, alebo ii) nedodržiava projekt a pracovný plán predložený v žiadosti, iniciuje prostredníctvom Komisie dialóg s príslušným členským štátom s cieľom uľahčiť potrebné úpravy.

2. Ak sa potrebné úpravy nevykonali včas, skupina odborníkov túto skutočnosť oznámi Komisii. Oznámenie sprevádza odôvodnenie a praktické odporúčania, ako danú situáciu zlepšiť.

3. Ak praktické odporúčania neboli včas zrealizované, skupina odborníkov vydá pre Komisiu stanovisko s návrhom na odobratie titulu príslušnému mestu.

4. V prípade mesta z členského štátu Komisia požiada o odobratie titulu tento členský štát, pričom náležite zohľadní stanovisko uvedené v odseku 3. Členský štát o dôvode odobratia informuje Európsky parlament, Radu, Európsky hospodársky a sociálny výbor a Európsky výbor regiónov.

5. V prípade mesta v krajine EZVO/EHP, kandidátskej krajine alebo potenciálnej kandidátskej krajine na členstvo v EÚ alebo tretej krajine pridruženej k zložke „Kreatívna Európa – Kultúra“ programu AgoraEU alebo k následným programom Únie na podporu kultúry Komisia prijme rozhodnutie o odobratí titulu s náležitým zreteľom na stanovisko uvedené v odseku 3. Komisia o dôvodoch odobratia informuje Európsky parlament, Radu, Európsky hospodársky a sociálny výbor a Európsky výbor regiónov.

Článok 15

Cena

1. Za predpokladu dostupnosti finančných prostriedkov v príslušnom finančnom rámci môže Komisia vymenovaným mestám udeliť peňažnú cenu Meliny Mercouriovej (ďalej len „cena“).

Cena sa udelí v súlade s pravidlami príslušných programov Únie na podporu kultúry.

2. Dve tretiny peňažnej ceny sa vyplácajú do konca marca roka titulu pod podmienkou, že dotknuté vymenované mesto si naďalej plní záväzky, na ktoré sa zaviazalo vo fáze podávania žiadosti, spĺňa kritériá a zohľadňuje odporúčania uvedené v správach o výbere a o monitorovaní.

Záväzky z fázy podávania žiadosti sa považujú za splnené vymenovaným mestom, ak v programe a stratégii nedošlo medzi fázou podávania žiadosti a rokom titulu k žiadnej podstatnej zmene, a to najmä ak:

- a) sa rozpočet zachoval na takej úrovni, že je možné realizovať vysokokvalitný kultúrny program v súlade so žiadosťou a kritériami;
 - b) sa rešpektovala nezávislosť umeleckého tímu;
 - c) sa v konečnej verzii kultúrneho programu zachovala podstatná časť európskeho rozmeru;
 - d) je v marketingovej a komunikačnej stratégii a komunikačných materiáloch, ktoré vymenované mesto použilo, jasne vidieť, že akcia je akciou Únie;
 - e) sa uskutočňujú plány monitorovania a hodnotenia vplyvu titulu na vymenované mesto.
3. Zvyšná časť peňažnej ceny sa vyplatí najneskôr 24 mesiacov po prvej platbe za predpokladu, že príslušné vymenované mesto má konkrétne plány týkajúce sa odkazu roka titulu, a to najmä:
- a) osobitný rozpočet určený na odkaz;
 - b) nadväzujúci umelecký program s európskym rozmerom;
 - c) marketingové a komunikačné stratégie zdôrazňujúce skutočnosť, že akcia je akciou Únie.
4. Ak k odobratiu titulu uvedeného v článku 14 dôjde v priebehu roka titulu, Komisia si vyžiada vrátenie už vyplatenej časti peňažnej ceny.

Článok 16

Praktické opatrenia

1. Komisia najmä:
 - a) zabezpečuje celkovú súdržnosť akcie a poskytuje potrebnú podporu vymenovanému Európskemu hlavnému mestu kultúry;
 - b) zabezpečuje koordináciu medzi členskými štátmi a skupinou odborníkov;
 - c) v úzkej spolupráci so skupinou odborníkov stanovuje usmernenia na pomoc pri postupoch výberu a monitorovania vrátane európskeho rozmeru s ohľadom na ciele uvedené v článku 2 a kritériá uvedené v článku 5;
 - d) poskytuje technickú podporu skupine odborníkov;
 - e) uverejňuje na svojej webovej stránke všetky správy skupiny odborníkov.
2. Komisia koordinuje vykonávanie činností na podporu akcie Európske hlavné mestá kultúry, a to najmä:
 - a) zverejňuje všetky dôležité informácie a prispieva k zviditeľneniu akcie na európskej a medzinárodnej úrovni;
 - b) podporuje výmenu skúseností a osvedčených postupov medzi mestami, ktoré boli, sú a budú držiteľmi titulu, ako aj kandidátskymi mestami, a presadzuje rozsiahlejšie šírenie hodnotiacich správ miest a získaných skúseností;
 - c) koordinuje a podporuje sieť Európskych hlavných miest kultúry a poskytuje mestám podporu pri príprave žiadostí, realizácii ich programov a zúročení skúseností získaných ako Európske hlavné mesto kultúry vrátane ich začlenenia do dlhodobého mestského a politického plánovania, a to bez ohľadu na to, či im bol titul udelený;

- d) pripravuje ciele komunikačné aktivity s cieľom zvýšiť viditeľnosť a dosah akcie Európske hlavné mestá kultúry v rámci Európy aj mimo nej;
- e) poskytuje informácie o existujúcich európskych fondoch určených na rozvoj projektov v mestách vrátane poradenstva a odbornej prípravy.

Článok 17

Hodnotenie

1. Každé dotknuté mesto zodpovedá za hodnotenie výsledkov svojho roka Európskeho hlavného mesta kultúry.

Na základe cieľov uvedených v článku 2 a kritérií uvedených v článku 5 Komisia stanoví pre dotknuté mestá spoločné usmernenia a ukazovatele, aby zaistila ucelený prístup k hodnotiacemu postupu.

Dotknuté mestá vypracujú svoje hodnotiace správy a predložia ich Komisii do 31. decembra roka nasledujúceho po roku titulu. Komisia uverejní tieto hodnotiace správy na svojej webovej stránke.

2. Komisia okrem hodnotení miest zabezpečuje aj pravidelné externé a nezávislé hodnotenia výsledkov akcie.

Externé a nezávislé hodnotenia sa zameriavajú na zasadenie všetkých minulých Európskych hlavných miest kultúry do európskeho kontextu, umožnenie ich porovnania a vyvodenie užitočných ponaučení pre budúce Európske hlavné mestá kultúry, ako aj pre všetky európske mestá. Tieto hodnotenia zahŕňajú aj hodnotenie akcie ako celku vrátane účinnosti postupov použitých pri jej organizovaní, jej vplyvu a spôsobov jej skvalitnenia.

Komisia predloží Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Európskemu výboru regiónov na základe uvedených hodnotení tieto správy sprevádzané akýmkoľvek príslušnými návrhmi:

- a) počiatočnú priebežnú správu do 31. decembra 2038;
- b) druhú priebežnú správu do 31. decembra 2043;
- c) správu *ex post* do 31. decembra 2048.

Článok 18

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 3 sa Komisii udeľuje na dobu neurčitú od ... [dátum nadobudnutia účinnosti základného legislatívneho aktu alebo akýkoľvek dátum, ktorý stanoví spoluzákonodarcovia].

3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 3 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po uverejnení rozhodnutia

v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.

5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 3 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 19

Zrušenie a prechodné ustanovenia

Rozhodnutie č. 445/2014/EÚ sa týmto zrušuje. Bude sa však naďalej uplatňovať na mestá, ktoré boli vymenované alebo sú v procese vymenovania za Európske hlavné mestá kultúry na roky 2020 až 2033.

Článok 20

Nadobudnutie účinnosti

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predseda/predsedníčka*

*Za Radu
predseda/predsedníčka*

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ A DIGITÁLNY VÝKAZ

1.	RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY	3
1.1.	Názov návrhu/iniciatívy	3
1.2.	Príslušné oblasti politiky	3
1.3.	Ciele	3
1.3.1.	Všeobecné ciele.....	3
1.3.2.	Špecifické ciele	3
1.3.3.	Očakávané výsledky a vplyv.....	3
1.3.4.	Ukazovatele výkonnosti	4
1.4.	Návrh/iniciatíva sa týka:	4
1.5.	Dôvody návrhu/iniciatívy.....	4
1.5.1.	Požiadavky, ktoré sa majú splniť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvej fázy vykonávania iniciatívy	4
1.5.2.	Prínos zapojenia Európskej únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Európskej únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Európskej únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.	4
1.5.3.	Poznatky získané z podobných skúseností v minulosti.....	5
1.5.4.	Zlučiteľnosť s viacročným finančným rámcom a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi.....	6
1.5.5.	Posúdenie rôznych disponibilných možností financovania vrátane možnosti prerozdelenia	6
1.6.	Trvanie a finančný vplyv návrhu/iniciatívy	7
1.7.	Plánované metódy plnenia rozpočtu	7
2.	OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA	8
2.1.	Zásady monitorovania a predkladania správ	8
2.2.	Systémy riadenia a kontroly	8
2.2.1.	Opodstatnenie navrhovaných metód plnenia rozpočtu, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly	8
2.2.2.	Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmierňovanie	8
2.2.3.	Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovní rizika chyby (pri platbe a uzavretí)	8
2.3.	Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam.....	8
3.	ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY	9
3.1.	Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov	9
3.2.	Odhadovaný finančný vplyv návrhu na rozpočtové prostriedky	10

3.2.1.	Zhrnutie odhadovaného vplyvu na operačné rozpočtové prostriedky	10
3.2.1.1.	Rozpočtové prostriedky zo schváleného rozpočtu	10
3.2.1.2.	Rozpočtové prostriedky z vonkajších pripísaných príjmov	10
3.2.2.	Odhadované výstupy financované z operačných rozpočtových prostriedkov	10
3.2.3.	Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky	11
3.2.3.1.	Rozpočtové prostriedky zo schváleného rozpočtu	11
3.2.3.2.	Rozpočtové prostriedky z vonkajších pripísaných príjmov	11
3.2.3.3.	Celkové rozpočtové prostriedky	11
3.2.4.	Odhadovaná potreba ľudských zdrojov	11
3.2.4.1.	Financovaná zo schváleného rozpočtu	12
3.2.4.2.	Financovaná z vonkajších pripísaných príjmov	12
3.2.4.3.	Celková potreba ľudských zdrojov	12
3.2.5.	Prehľad odhadovaného vplyvu na investície súvisiace s digitálnymi technológiami	14
3.2.6.	Súlad s platným viacročným finančným rámcom	14
3.2.7.	Príspevky od tretích strán	14
3.3.	Odhadovaný vplyv na príjmy	14
4.	DIGITÁLNE ROZMERY	16
4.1.	Požiadavky digitálneho významu	16
4.2.	Údaje	16
4.3.	Digitálne riešenia	16
4.4.	Posúdenie interoperability	16
4.5.	Opatrenia na podporu digitálneho vykonávania	16

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa obnovuje akcia Únie s názvom Európske hlavné mestá kultúry na roky 2034 až 2047 a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 445/2014/EÚ.

1.2. Príslušné oblasti politiky

Kultúra, mestá.

1.3. Ciele

1.3.1. Všeobecné ciele

Prvým všeobecným cieľom akcie je chrániť a podporovať rozmanitosť kultúr v Európe a zdôrazňovať ich spoločné črty, ako aj zvyšovať európsky pocit príslušnosti k spoločnému kultúrnemu priestoru; Druhým je posilniť príspevok kultúry k udržateľnému a inkluzívnemu rozvoju miest v súlade s ich príslušnými stratégiami a prioritami.

1.3.2. Špecifické ciele

Akciou sa podporia tieto špecifické ciele:

- a) rozšíriť rozsah, rozmanitosť a európsky rozmer kultúrnej ponuky v mestách, a to aj prostredníctvom nadnárodnej spolupráce, a tým zvýšiť medzinárodný profil miest;
- b) zlepšiť prístup ku kultúre, umeniu a kultúrnemu dedičstvu a účasť na nich pre všetkých, najmä pre mladých ľudí, a posilniť sociálnu súdržnosť, medzigeneračnú spravodlivosť, rovnosť a rozmanitosť prostredníctvom kultúrneho zapojenia;
- c) posilniť inovačnú kapacitu miestneho kultúrneho sektora vrátane jeho digitálnej zložky, a jeho spoluprácu s ostatnými sektormi.

1.3.3. Očakávané výsledky a vplyv

Uved'te, aký vplyv by mal mať návrh/iniciatíva na prijímateľov/cieľové skupiny.

Očakáva sa, že navrhovaná revízia právneho základu akcie Európske hlavné mestá kultúry bude mať pozitívny sociálny, hospodársky, environmentálny a medzinárodný vplyv.

Sociálny vplyv: Očakáva sa, že revidovaná akcia Európske hlavné mestá kultúry posilní pocit európskej identity a príslušnosti a rozšíri prístup ku kultúre a účasť na nej. Bude prínosom najmä pre ľudí vo vidieckych a v menej viditeľných regiónoch a podporí zapojenie väčšieho počtu mladých ľudí. Budú sa ňou takisto podporovať iniciatívy zamerané na zapájanie detí a mládeže. Podporí sociálnu súdržnosť, medzikultúrny a medzigeneračný dialóg a demokratickú angažovanosť v EÚ i mimo nej.

Hospodársky vplyv: Zlepšením viditeľnosti a dosahu akcie Európske hlavné mestá kultúry táto iniciatíva pravdepodobne podporí miestny kultúrny cestovný ruch, bude stimulovať inovácie a regionálny rozvoj a vytvorí pracovné miesta, a to najmä v malých a stredných podnikoch, ktoré pôsobia v oblasti kultúry.

Environmentálny vplyv: V revidovanom rámci sa udržateľnosť explicitnejšie začlení do výberových a monitorovacích procesov, čím sa mestá povzbudia, aby

prijali ekologické postupy v oblasti riadenia, zapojenia návštevníkov a prevádzky. To prispeje k zvýšeniu povedomia o klimatických otázkach prostredníctvom kultúrnych naratívov a k posilneniu úlohy kultúry pri presadzovaní zelenej transformácie.

Medzinárodný vplyv: Revidovaný rámec sa zameria predovšetkým na členské štáty, ako je tomu v súčasnosti, a to v súlade s nástrojom, ktorý poskytuje priamu finančnú podporu akcii EHMK na úrovni EÚ (program Kreatívna Európa do roku 2027 a potom jeho nástupca). Zohľadnia sa však aj priority vonkajšej činnosti EÚ, aby sa zabezpečilo, že revidovaný rámec bude zohrávať úlohu v politike rozširovania EÚ, kultúrnej diplomacie a medzinárodných kultúrnych vzťahoch.

Ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja: Iniciatíva pozitívne prispeje k viacerým cieľom udržateľného rozvoja, a to najmä k: cieľu udržateľného rozvoja č. 4 (Kvalitné vzdelávanie), cieľu udržateľného rozvoja č. 5 (Rodová rovnosť), cieľu udržateľného rozvoja č. 8 (Dôstojná práca a hospodársky rast) cieľu udržateľného rozvoja č. 10 (Znížiť rozdiely), cieľu udržateľného rozvoja č. 11 (Udržateľné mestá a komunity), cieľu udržateľného rozvoja č. 13 (Opatrenia v oblasti klímy), cieľu udržateľného rozvoja č. 16 (Mier, spravodlivosť a silné inštitúcie), cieľu udržateľného rozvoja č. 17 (Partnerstvo pri dosahovaní cieľov).

1.3.4. Ukazovatele výkonnosti

Uved'te ukazovatele na monitorovanie pokroku a dosiahnutých výsledkov.

neuplatňuje sa. Akcia Európske hlavné mestá kultúry nemá vlastné finančné prostriedky. Jej rozpočet bude pochádzať z nástupcu programu Kreatívna Európa. Každé vymenované mesto vykonáva vlastné hodnotenie výkonnosti na základe usmernení Komisie, ktoré sa prehodnotia po prijatí právneho základu.

1.4. Návrh/iniciatíva sa týka:

- ☐ novej akcie
- ☐ novej akcie, ktorá nadväzuje na pilotný projekt/prípravnú akciu³⁴
- ☒ predĺženia trvania existujúcej akcie
- ☐ zlúčenia jednej alebo viacerých akcií do ďalšej/novej akcie alebo presmerovania jednej alebo viacerých akcií na ďalšiu/novú akciu

1.5. Dôvody návrhu/iniciatívy

1.5.1. Požiadavky, ktoré sa majú splniť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvotnej fázy vykonávania iniciatívy

Akciou Európske hlavné mestá kultúry sa bude naďalej zdôrazňovať bohatstvo a rozmanitosť európskych kultúr, ako aj ich spoločné prvky, podporovať lepšie vzájomné porozumenie medzi ľuďmi a zvyšovať prínos kultúry k dlhodobému rozvoju miest.

1.5.2. Prínos zapojenia Európskej únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Európskej únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Európskej únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.

Dôvody na akciu na úrovni Európskej únie (ex ante)

³⁴

Podľa článku 58 ods. 2 písm. a) alebo b) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Vlády jednotlivých štátov zohrávajú ústrednú úlohu pri ochrane a podpore svojich národných kultúr a dedičstva. Z prvého priebežného hodnotenia akcie Európske hlavné mestá kultúry na roky 2020 – 2033 však vyplynulo, že táto akcia prináša významnú pridanú hodnotu tým, že poskytuje rámec na európskej úrovni, ktorým sa zdôrazňuje medzinárodný význam vybraných miest. Posilňuje sa ňou aj úloha týchto miest pri podporovaní rozmanitosti kultúr v Európe a ich spoločných črt, ako aj pri presadzovaní spoločných európskych hodnôt, histórie a identity.

Očakávaná pridaná hodnota EÚ (*ex post*)

Táto akcia prispeje k zlepšeniu dobrovoľnej spolupráce, prenosu poznatkov a zviditeľneniu miest v rámci EÚ aj mimo nej. Titul Európske hlavné mesto kultúry bol trikrát udelený mestám mimo EÚ a v rokoch 2030 a 2033 bude opäť udelený mestu v krajine EZVO/EHP, kandidátskej krajine alebo potenciálnej kandidátskej krajine, ktorá sa zúčastňuje na programe EÚ Kreatívna Európa. Akciou Európske hlavné mestá kultúry sa podporuje národné úsilie tým, že ho začleňuje do súdržnej stratégie EÚ a pomáha zosúladiť kultúrne iniciatívy so širšími prioritami EÚ, ako je zapojenie mládeže, udržateľnosť a digitálne inovácie. Táto iniciatíva takisto podporuje vyvážené geografické zastúpenie. Vonkajší aspekt akcie Európske hlavné mestá kultúry je v súlade so širším úsilím EÚ o posilnenie politík rozširovania, ako aj o podporu kultúrnej diplomacie a medzinárodných kultúrnych vzťahov.

Obnovenie právneho základu posilní schopnosť iniciatívy účinnejšie podporovať mestá, zvýši flexibilitu jej koncepcie a zlepší jej dlhodobú súdržnosť a vplyv. Tým sa zabezpečí, aby EÚ naďalej zohrávala konštruktívnu a doplnkovú úlohu v oblasti kultúry a kultúrneho dedičstva.

1.5.3. Poznatky získané z podobných skúseností v minulosti

Z prvého priebežného hodnotenia akcie Európske hlavné mestá kultúry na roky 2020 – 2033 vyplýva, že ide o úspešné kľúčové opatrenie, ktoré je pre EÚ nákladovo efektívne vďaka svojmu veľmi obmedzenému vplyvu na rozpočet EÚ. Okrem toho môže táto iniciatíva zmeniť kandidátske a vybrané mestá. Dôvodom je, že mestá sa musia zapojiť do dlhodobého plánovania a začleniť kultúru do miestnych mestských politík, aby sa mohli uchádzať o tento titul. Táto akcia je takisto v súlade s inými iniciatívami EÚ (napr. s programom Kreatívna Európa), uľahčuje zdieľanie hodnôt EÚ a podporuje pohyb európskych kultúrnych pracovníkov a umelcov a šírenie ich diel v rámci EÚ i mimo nej.

Po 40 rokoch je táto akcia stále vyhľadávaná mestami a širšími oblastami, ktoré sa chcú rozvíjať prostredníctvom kultúry. Aby sa však zabezpečila jej nepretržitá relevantnosť aj v budúcnosti, je potrebné túto akciu aktualizovať a zohľadniť nové trendy, ako napríklad rastúci počet menších miest, ktoré sa uchádzajú o titul.

Európsky rozmer: Ide o kľúčový aspekt akcie Európske hlavné mestá kultúry (a jedno z kritérií pre výber držiteľov titulu), ale mnohé zainteresované strany mu často úplne nerozumejú. V hodnotení sa odporúča, aby Komisia preskúmala spôsoby, ako tento aspekt lepšie vysvetliť zainteresovaným stranám.

Dlhodobé vedomosti: V roku 2017 vznikla sieť kandidátskych miest s názvom Culture Next, ktorá zahŕňa súčasné a bývalé mestá bez ohľadu na to, či im bol titul udelený. Neexistuje však žiadna formálna sieť Európskych hlavných miest kultúry, takže existuje riziko, že si novovymenovaní a predchádzajúci držiteľia titulu nebudú vymieňať poznatky. Komisia by mohla preskúmať, ako podporiť výmenu poznatkov

v komunite Európskych hlavných miest kultúry, aby sa maximalizoval plný potenciál tejto iniciatívy, najmä jej európskeho rozmeru.

Komunikácia: Komisia ani iné inštitúcie EÚ v súčasnosti nevedú na úrovni EÚ žiadne komunikačné kampane na podporu Európskych hlavných miest kultúry. To bráni zviditeľneniu iniciatívy, jej vplyvu a informovanosti verejnosti o nej. Komunikačné úsilie EÚ s cieľom podporiť a doplniť prácu miest, ktoré sú držiteľmi titulu, s príspevím členských štátov, by mohlo byť pre akciu Európske hlavné mestá kultúry prospešné. Iniciatívu by mohlo posilniť aj vymenovanie ambasádorov akcie Európske hlavné mestá kultúry, ako sú komisári alebo poslanci Európskeho parlamentu.

1.5.4. Zlučiteľnosť s viacročným finančným rámcom a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi

Akcia Európske hlavné mestá kultúry bude vychádzať z nástupcu programu Kreativna Európa (v súčasnosti návrh programu AgoraEU), ktorý je súčasťou návrhu viacročného finančného rámca na roky 2028 – 2034.

Akcia Európske hlavné mestá kultúry je v súlade s cieľmi kultúrneho kompasu pre Európu a nadväzuje na viacero kľúčových politických iniciatív, medzi ktoré patria Nová európska stratégia pre kultúru, ktorú vypracovala Komisia, pracovné plány EÚ pre kultúru prijaté Radou, spoločné oznámenie s názvom Stratégia EÚ pre medzinárodné kultúrne vzťahy a európsky akčný rámec pre kultúrne dedičstvo.

Akcia Únie je takisto v súlade s európskymi iniciatívami, ako sú Nový európsky Bauhaus, značka „Európske dedičstvo“ a Program EÚ pre mestá. Je takisto v súlade s Rímskou deklaráciou z marca 2017, v ktorej členské štáty a inštitúcie EÚ predstavili víziu Únie, „v ktorej majú občania nové príležitosti na kultúrny a sociálny rozvoj a hospodársky rast [...]; Únia, ktorá chráni naše kultúrne dedičstvo a podporuje kultúrnu rôznorodosť.“ Okrem toho je v súlade s Európskym štítom na ochranu demokracie a so Stratégiou pre medzigeneračnú spravodlivosť. Akcia Európske hlavné mestá kultúry bude takisto v súlade s európskou stratégiou pre udržateľný cestovný ruch.

Kandidátskym mestám sa odporúča, aby v prípade potreby preskúmali možnosť požiadať o finančnú podporu z programov a fondov Únie, najmä z programu AgoraEU a Európskeho fondu pre hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť, poľnohospodárstvo a vidiek, rybárstvo a námorné záležitosti, prosperitu a bezpečnosť, a to prostredníctvom plánov národného a regionálneho partnerstva, ako aj následných programov.

1.5.5. Posúdenie rôznych disponibilných možností financovania vrátane možnosti prerozdelenia

Neuplatňuje sa.

1.6. Trvanie a finančný vplyv návrhu/iniciatívy

☒ obmedzené trvanie

- ☒ Platné od 1. 1. 2034 do 31. 12. 2047
- ☒ Finančný vplyv trvá od roku 2034 do roku 2047 pre viazané rozpočtové prostriedky a od roku 2034 do roku 2047 pre platobné rozpočtové prostriedky.

☐ neobmedzené trvanie

- Počiatočná fáza vykonávania bude trvať od RRRR do RRRR
- a potom bude vykonávanie pokračovať v plnom rozsahu.

1.7. Plánované metódy plnenia rozpočtu

☒ Priame riadenie na úrovni Komisie

- ☒ prostredníctvom jej útvarov vrátane zamestnancov v delegáciách Únie
- ☒ prostredníctvom výkonných agentúr

☐ Zdieľané riadenie s členskými štátmi

☐ Nepriame riadenie, pri ktorom sa plnením rozpočtu poveria:

- ☐ tretie krajiny alebo subjekty, ktoré tieto krajiny určili,
- ☐ medzinárodné organizácie a ich agentúry (uved'te),
- ☐ Európska investičná banka (EIB) a Európsky investičný fond,
- ☐ subjekty uvedené v článkoch 70 a 71 nariadenia o rozpočtových pravidlách,
- ☐ verejnoprávne subjekty,
- ☐ súkromnoprávne subjekty poverené vykonávaním verejnej služby, pokiaľ sú im poskytnuté primerané finančné záruky,
- ☐ súkromnoprávne subjekty spravované právom členského štátu, ktoré sú poverené vykonávaním verejno-súkromného partnerstva a ktorým sú poskytnuté primerané finančné záruky,
- ☐ subjekty alebo osoby poverené vykonávaním osobitných akcií v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii a určené v príslušnom základnom akte,
- ☐ subjekty usadené v členskom štáte, spravované súkromným právom členského štátu alebo právom Únie, ktoré môžu byť v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach poverené implementáciou finančných prostriedkov Únie alebo rozpočtových záruk, pokiaľ sú takéto subjekty kontrolované verejnoprávnymi subjektmi alebo súkromnoprávnymi subjektmi poverenými vykonávaním verejnej služby a sú im poskytnuté primerané finančné záruky v podobe spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti zo strany kontrolných subjektov alebo rovnocenné finančné záruky, ktoré môžu byť v prípade každej akcie obmedzené na maximálnu sumu podpory Únie.

Poznámky

Akcia bude realizovaná v rámci priameho riadenia Komisiou, pričom niektoré časti môžu byť delegované na vykonávací orgán programu.

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Zásady monitorovania a predkladania správ

neuplatňuje sa. Každé vymenované mesto vykonáva vlastné hodnotenie výkonnosti na základe usmernení Komisie, ktoré budú prehodnotené po prijatí právneho základu.

Komisia predloží Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Európskemu výboru regiónov na základe uvedených hodnotení tieto správy, ktoré budú v prípade potreby sprevádzané príslušnými návrhmi:

- a) počiatočná priebežná správa;
- b) druhá priebežná správa;
- c) správa *ex post*.

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. *Opodstatnenie navrhovaných metód plnenia rozpočtu, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly*

neuplatňuje sa. Rozpočet na akciu Európske hlavné mestá kultúry bude pochádzať z nástupcu programu Kreatívna Európa.

2.2.2. *Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmierňovanie*

Komisia udeľuje a vypláca symbolickú peňažnú cenu každému vymenovanému mestu, ktoré splnilo záväzky prijaté v rámci postupu predkladania ponúk a má plán zanechania odkazu s európskym rozmerom. Peňažnou cenou je pevne stanovená suma, ktorá sa vypláca v dvoch splátkach po uskutočnení viacerých monitorovacích stretnutí nezávislou skupinou odborníkov.

2.2.3. *Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovni rizika chyby (pri platbe a uzavretí)*

neuplatňuje sa. Každé vymenované mesto vykonáva vlastné hodnotenie výkonnosti na základe usmernení Komisie, ktoré sa prehodnotia po prijatí právneho základu.

2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

Príslušné útvary budú pokračovať v uplatňovaní svojej stratégie pre boj proti podvodom, ktorá je v súlade so stratégiou Komisie pre boj proti podvodom (Commission's Anti-Fraud Strategy – CAFS), s cieľom zabezpečiť okrem iného, aby boli ich vnútorné kontroly súvisiace s bojom proti podvodom v úplnom súlade s CAFS a aby bol prístup k riadeniu rizík v oblasti boja proti podvodom zameraný na identifikáciu prípadov rizika podvodu a poskytovali sa ním primerané reakcie. Aktuálne zavedené stratégie boja proti podvodom umožňujú riešiť riziko podvodu najmä prostredníctvom opatrení na predchádzanie nezrovnalostiam, ktoré potom v prípade odhalenia podvodu eskalujú.

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov

- Existujúce rozpočtové riadky

V poradí, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

Poznámka: neuplatňuje sa. Akcia Európske hlavné mestá kultúry nemá vlastné finančné prostriedky. Jej rozpočet bude pochádzať z nástupcu programu Kreatívna Európa.

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevky			
	Číslo	DRP/NRP ³⁵	krajín EZVO ³⁶	kandidátskych krajín a potenciálnych kandidátov ³⁷	iných tretích krajín	iné pripísané príjmy
2	06 01 02 Podporné výdavky na program AgoraEU	NRP	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE
2	06 03 01 Kreatívna Európa – kultúra	DRP	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE	ÁNO/NIE

³⁵ DRP = diferencované rozpočtové prostriedky / NRP = nediferencované rozpočtové prostriedky.

³⁶ EZVO: Európske združenie voľného obchodu.

³⁷ Kandidátske krajiny a prípadne potenciálni kandidáti zo západného Balkánu.

3.2. Odhadovaný finančný vplyv návrhu na rozpočtové prostriedky

3.2.1. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na operačné rozpočtové prostriedky

Odhadovaný vplyv na výdavky a personál na rok 2028 a ďalšie roky sa pridáva len na ilustračné účely a nemá vplyv na budúci viacročný finančný rámec. Zdroj financovania a rozsah finančných záväzkov Únie v období po roku 2027 naďalej závisia od výsledku medziinštitucionálnych rokovaní o budúcom VFR a určia sa prostredníctvom ročného rozpočtového postupu. Všetky rozpočtové prostriedky a počty alokovaných zamestnancov od roku 2028 sú orientačné.

3.2.1.1. Rozpočtové prostriedky zo schváleného rozpočtu

neuplatňuje sa.

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Okruh viacročného finančného rámca			Číslo	2					
GR: EAC				Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok
				2034	2035	2036	2037	2038	2039 – 2047
		Operačné rozpočtové prostriedky							
Rozpočtový riadok 06 03 01 Kreatívna Európa – kultúra	Závazky	(1a)	6,45	9,45	6,45	9,7	6,45	64,55	103,05
	Platby	(2a)	4,45	4,45	8,45	6,45	9,7	65,30	98,8
		Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov							
Rozpočtový riadok		(3)							0,000
Rozpočtové prostriedky pre GR EAC SPOLU	Závazky	=1a+1b+3	6,45	9,45	6,45	9,7	6,45	64,55	103,05
	Platby	=2a+2b+3	4,45	4,45	8,45	6,45	9,7	65,30	98,8

3.2.1.2. Rozpočtové prostriedky z vonkajších pripísaných príjmov

neuplatňuje sa.

3.2.2. Odhadované výstupy financované z operačných rozpočtových prostriedkov (v prípade decentralizovaných agentúr nevypĺňať)

neuplatňuje

sa.

3.2.3. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky

Odhadovaný vplyv na výdavky a personál na rok 2028 a ďalšie roky sa pridáva len na ilustračné účely a nemá vplyv na budúci viacročný finančný rámec. Zdroj financovania a rozsah finančných záväzkov Únie v období po roku 2027 naďalej závisia od výsledku medziinštitucionálnych rokovaní o budúcom VFR a určia sa prostredníctvom ročného rozpočtového postupu. Všetky rozpočtové prostriedky a počty alokovaných zamestnancov od roku 2028 sú orientačné.

3.2.3.1. Rozpočtové prostriedky zo schváleného rozpočtu (v miliónoch EUR)

SCHVÁLENÉ ROZPOČTOVÉ PROSTRIEDKY		Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	SPOLU 2034 – 2047
		2034	2035	2036	2037	2038 – 2047	
	OKRUH 4						
Ľudské zdroje		1,005	1,005	1,005	1,005	10,050	14,070
Ostatné administratívne výdavky		0,015	0,215	0,015	0,215	1,150	1,610
Medzisúččet OKRUHU 4		1,020	1,220	1,020	1,220	11,200	15,680
	Mimo OKRUHU 4						
Ľudské zdroje		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ostatné administratívne výdavky		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Medzisúčtet mimo OKRUHU 4		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
SPOLU		1,020	1,220	1,020	1,220	11,200	15,680

3.2.3.3. Rozpočtové prostriedky SPOLU (v mil. EUR)

SPOLU SCHVÁLENÉ ROZPOČTOVÉ PROSTRIEDKY + VONKAJŠIE PRIPÍSANÉ PRÍJMY		Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	SPOLU 2034 – 2047
		2034	2035	2036	2037	2038 – 2047	
	OKRUH 4						
Ľudské zdroje		1,005	1,005	1,005	1,005	10,050	14,070
Ostatné administratívne výdavky		0,015	0,215	0,015	0,215	1,150	1,610
Medzisúčet OKRUHU 4		1,020	1,220	1,020	1,220	11,200	15,680
	Mimo OKRUHU 4						
Ľudské zdroje		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ostatné administratívne výdavky		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Medzisúčet mimo OKRUHU 4		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
SPOLU		1,020	1,220	1,020	1,220	11,200	15,680

3.2.4. Odhadovaná potreba ľudských zdrojov

Odhadovaný vplyv na výdavky a personál na rok 2028 a ďalšie roky sa pridáva len na ilustračné účely a nemá vplyv na budúci viacročný finančný rámec. Zdroj financovania a rozsah finančných záväzkov Únie v období po roku 2027 naďalej závisia od výsledku medziinštitucionálnych rokovaní o VFR na roky 2028 – 2034 a určia sa prostredníctvom

ročného rozpočtového postupu. Všetky rozpočtové prostriedky a počty alokovaných zamestnancov od roku 2028 sú orientačné.

3.2.4.1. Financovaná zo schváleného rozpočtu

odhady sa vyjadrujú v ekvivalente plného pracovného času

SCHVÁLENÉ ROZPOČTOVÉ PROSTRIEDKY		Rok 2034	Rok 2035	Rok 2036	Rok 2037	Rok 2038	Rok 2039 – 2047
• Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)							
20 01 02 01 (ústredie a zastúpenia Komisie)		3	3	3	3	3	3
20 01 02 03 (delegácie EÚ)		0	0	0	0	0	0
01 01 01 01 (nepriamy výskum)		0	0	0	0	0	0
01 01 01 11 (priamy výskum)		0	0	0	0	0	0
Iné rozpočtové riadky (uved'te)		0	0	0	0	0	0
• Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času)							
20 02 01 (ZZ, VNE z celkového finančného krytia)		4	4	4	4	4	4
20 02 03 (ZZ, MZ, VNE a PED v delegáciách EÚ)		0	0	0	0	0	0
Riadok administratívnej podpory [XX.01.YY.YY]	– ústredie	0	0	0	0	0	0
	– delegácie EÚ	0	0	0	0	0	0
01 01 01 02 (ZZ, VNE – nepriamy výskum)		0	0	0	0	0	0
01 01 01 12 (ZZ, VNE – priamy výskum)		0	0	0	0	0	0
Iné rozpočtové riadky (uved'te) – Okruh 4		0	0	0	0	0	0
Iné rozpočtové riadky (uved'te) – Mimo okruhu 4		0	0	0	0	0	0
SPOLU		7	7	7	7	7	7

3.2.4.2. Financovaná z vonkajších pripísaných príjmov

neuplatňuje sa.

3.2.4.3. Celková potreba ľudských zdrojov

SCHVÁLENÉ ROZPOČTOVÉ PROSTRIEDKY SPOLU + VONKAJŠIE PRÍPÍSANÉ PRÍJMY		Rok 2034	Rok 2035	Rok 2036	Rok 2037	Rok 2038	Rok 2039 – 2047
• Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)							
20 01 02 01 (ústredie a zastúpenia Komisie)		3	3	3	3	3	3
20 01 02 03 (delegácie EÚ)		0	0	0	0	0	0
01 01 01 01 (nepriamy výskum)		0	0	0	0	0	0
01 01 01 11 (priamy výskum)		0	0	0	0	0	0
Iné rozpočtové riadky (uved'te)		0	0	0	0	0	0
• Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času)							
20 02 01 (ZZ, VNE z celkového finančného krytia)		4	4	4	4	4	4
20 02 03 (ZZ, MZ, VNE a PED v delegáciách EÚ)		0	0	0	0	0	0
Riadok administratívnej podpory [XX.01.YY.YY]	– ústredie	0	0	0	0	0	0
	– delegácie EÚ	0	0	0	0	0	0
01 01 01 02 (ZZ, VNE – nepriamy výskum)		0	0	0	0	0	0
01 01 01 12 (ZZ, VNE – priamy výskum)		0	0	0	0	0	0

Iné rozpočtové riadky (uved'te) – Okruh 4	0	0	0	0	0	0
Iné rozpočtové riadky (uved'te) – Mimo okruhu 4	0	0	0	0	0	0
SPOLU	7	7	7	7	7	7

Vzhľadom na celkovú napätú situáciu v okruhu 4, pokiaľ ide o personálne hľadiská a úroveň rozpočtových prostriedkov, potreby ľudských zdrojov budú pokryté úradníkmi GR, ktorí už boli pridelení na riadenie akcie a/alebo boli interne prerozdelení v rámci GR alebo iných útvarov Komisie.

Zamestnanci potrební na vykonávanie návrhu (v ekvivalentoch plného pracovného času):

	Potreby pokryté súčasnými zamestnancami, ktorí sú k dispozícii v útvaroch Komisie	Výnimoční dodatoční zamestnanci*		
		Financovaní z okruhu 4 alebo Výskum	Financovaní z riadka BA	Financovaní z poplatkov
Pracovné miesta uvedené v pláne pracovných miest	3		Neuplatňuje sa.	
Externí zamestnanci (ZZ, VNE, DAZ)	4			

Opis úloh, ktoré majú vykonávať:

Úradníci a dočasní zamestnanci	zabezpečujú celkovú súdržnosť akcie a poskytujú potrebnú podporu vymenovanému Európskemu hlavnému mestu kultúry, zabezpečujú koordináciu medzi členskými štátmi a skupinou odborníkov, zabezpečujú dohľad nad činnosťou skupiny odborníkov a jej koordináciu, zabezpečujú dohľad nad súťažami v členských štátoch, koordinujú súťaže v tretích krajinách.
Externí zamestnanci	vytvárajú usmernenia na pomoc s postupmi výberu a monitorovania – vrátane európskeho rozmeru – v úzkej spolupráci so skupinou odborníkov, poskytujú technickú podporu skupine odborníkov, uverejňujú na svojej webovej stránke všetky správy skupiny odborníkov, zverejňujú všetky dôležité informácie a prispievajú k zviditeľneniu akcie na európskej a medzinárodnej úrovni, podporujú výmenu skúseností a osvedčených postupov medzi mestami, ktoré boli, sú a budú držiteľmi titulu, ako aj kandidátskymi mestami, a presadzujú rozsiahlejšie šírenie

	hodnotiacich správ miest a získaných skúseností, poskytujú mestám podporu pri príprave žiadostí, realizácii ich programov a zúčtení skúseností získaných ako Európske hlavné mesto kultúry vrátane ich začlenenia do dlhodobého mestského a politického plánovania, a to bez ohľadu na to, či im bol titul udelený, vytvárajú ciele komunikačné aktivity na zvýšenie viditeľnosti a dosahu akcie Európske hlavné mestá kultúry v rámci Európy aj mimo nej, poskytujú informácie o existujúcich európskych fondoch určených na rozvoj projektov v mestách vrátane poradenstva a odbornej prípravy.
--	---

3.2.5. *Prehľad odhadovaného vplyvu na investície súvisiace s digitálnymi technológiami* neuplatňuje sa.

3.2.6. *Súlad s platným viacročným finančným rámcom*

Návrh/iniciatíva je v súlade s návrhom VFR na roky 2028 – 2034.

3.2.7. *Príspevky od tretích strán*

Návrh/iniciatíva:

- ☒ nezahŕňa spolufinancovanie tretími stranami
- ☐ zahŕňa spolufinancovanie tretími stranami, ako je odhadnuté v nasledujúcej tabuľke:

rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Spolu
Uveďte spolufinancujúci subjekt					
Prostriedky zo spolufinancovania SPOLU					

3.3. *Odhadovaný vplyv na príjmy*

- ☒ Návrh/iniciatíva nemá finančný vplyv na príjmy.
- ☐ Návrh/iniciatíva má tento finančný vplyv na príjmy:
- ☐ vplyv na vlastné zdroje
- ☐ vplyv na iné príjmy
- ☐ uveďte, či sú príjmy pripísané rozpočtovým riadkom výdavkov

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Rozpočtový riadok príjmov:	Rozpočtové prostriedky k dispozícii v bežnom rozpočtovom roku	Vplyv návrhu/iniciatívy ³⁸			
		Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027

³⁸ Pokiaľ ide o tradičné vlastné zdroje (clá, odvody z produkcie cukru), uvedené sumy musia predstavovať čisté sumy, t. j. hrubé sumy po odčítaní 20 % na náklady na výber.

Článok					
-------------	--	--	--	--	--

V prípade pripísaných príjmov uveďte príslušné rozpočtové riadky výdavkov.

neuplatňuje sa.

Ďalšie poznámky (napr. spôsob/vzorec použitý na výpočet vplyvu na príjmy alebo akékoľvek ďalšie informácie).

neuplatňuje sa.

4. DIGITÁLNE ROZMERY

4.1. Požiadavky digitálneho významu

Požiadavka 1 (P1):

Ako sa uvádza v článku 16 ods. 2 písm. a) návrhu, [...] *zverejňuje všetky dôležité informácie a prispieva k zviditeľneniu akcie na európskej a medzinárodnej úrovni.* Subjektmi, ktorých sa táto požiadavka týka alebo ktoré ovplyvňuje, sú Európska komisia, vnútroštátne orgány a príjemcovia. Ovplyvneným procesom na vysokej úrovni je „šírenie“.

4.2. Údaje

Poskytované údaje sa týkajú informácií, noviniek a výsledkov akcie Európske hlavné mestá kultúry a pochádzajú z verejne dostupných správ alebo zo žiadostí miest.

4.3. Digitálne riešenia

Plánovaným digitálnym riešením je platforma na šírenie informácií v súlade s článkom 16 návrhu. Hlavnými funkciami platformy sú šírenie informácií o akcii, noviniek a výsledkov. Riadiacimi orgánmi budú Európska komisia a prípadný vykonávací orgán programu.

Bude zabezpečená prístupnosť a zohľadnená opätovná použiteľnosť v súlade s normami Komisie. V rámci platformy sa v príslušných prípadoch bude využívať umelá inteligencia, pričom sa bude dodržiavať zásada predbežnej opatrnosti.

Pri využívaní umelej inteligencie Európska komisia zabezpečí súlad s aktom o umelej inteligencii.

Bez toho, aby bolo dotknuté nariadenie (EÚ) 2016/679, Európska komisia zaistí bezpečnosť, integritu, pravosť a dôvernosť údajov zozbieraných a uchovávaných na účely tohto nariadenia.

4.4. Posúdenie interoperability

neuplatňuje sa.

4.5. Opatrenia na podporu digitálneho vykonávania

neuplatňuje sa.